

Omgevingsprogramma

Openbare Ruimte

2022-2025

Veenendaal maakt
plaats voor jou

Inleiding en leeswijzer

Op 17 december 2020 heeft de gemeenteraad de omgevingsvisie vastgesteld. In een Omgevingsprogramma staan de uitwerkingen en acties die nodig zijn om de ambities uit de Omgevingsvisie te bereiken. Een gemeente kan één of meer Omgevingsprogramma's maken. Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om een integraal centrumplan. Maar ook om een programma voor een bepaald thema. Bijvoorbeeld de energietransitie. Voor u ligt het omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR) waarin de uitwerkingen en acties voorgelegd worden om de gestelde ambities gerelateerd aan de openbare ruimte te realiseren.

Van doelen naar maatregelen

In een Omgevingsprogramma leest u de maatregelen die getroffen worden om vastgestelde doelstellingen of ambities te behalen. Deze maatregelen kunnen bestaan uit acties van de gemeente, uit nadere uitwerking van beleid, maar ook acties die vanuit de samenleving komen kunnen bijdragen aan een doelstelling of ambitie. In een Omgevingsprogramma staan de stappen die uitgevoerd moeten worden om een doelstelling of ambitie te behalen.

Omgevingsprogramma Openbare Ruimte (OPOR)

In dit omgevingsprogramma Openbare Ruimte leest u hoe de gemeente vanuit het beheer van de openbare ruimte kan en

gaat bijdragen aan de doelen uit de omgevingsvisie. Onderstaande figuur geeft een beeld van het grote aantal ambities uit de Omgevingsvisie. Via ontwikkelend beheer gaan we deze doelen stapsgewijs realiseren.

De Omgevingswet regelt dat het college bevoegd gezag is voor de inhoud van een omgevingsprogramma. De gemeentewet en het besluit begroting en verantwoording geven de raad de bevoegdheid beheerplannen en benodigde middelen vast te stellen. Dit omgevingsprogramma is een ontwikkelend beheerplan en wordt vanwege de financiële consequenties aan de raad voorgelegd.

Inhoud Omgevingsprogramma Openbare Ruimte

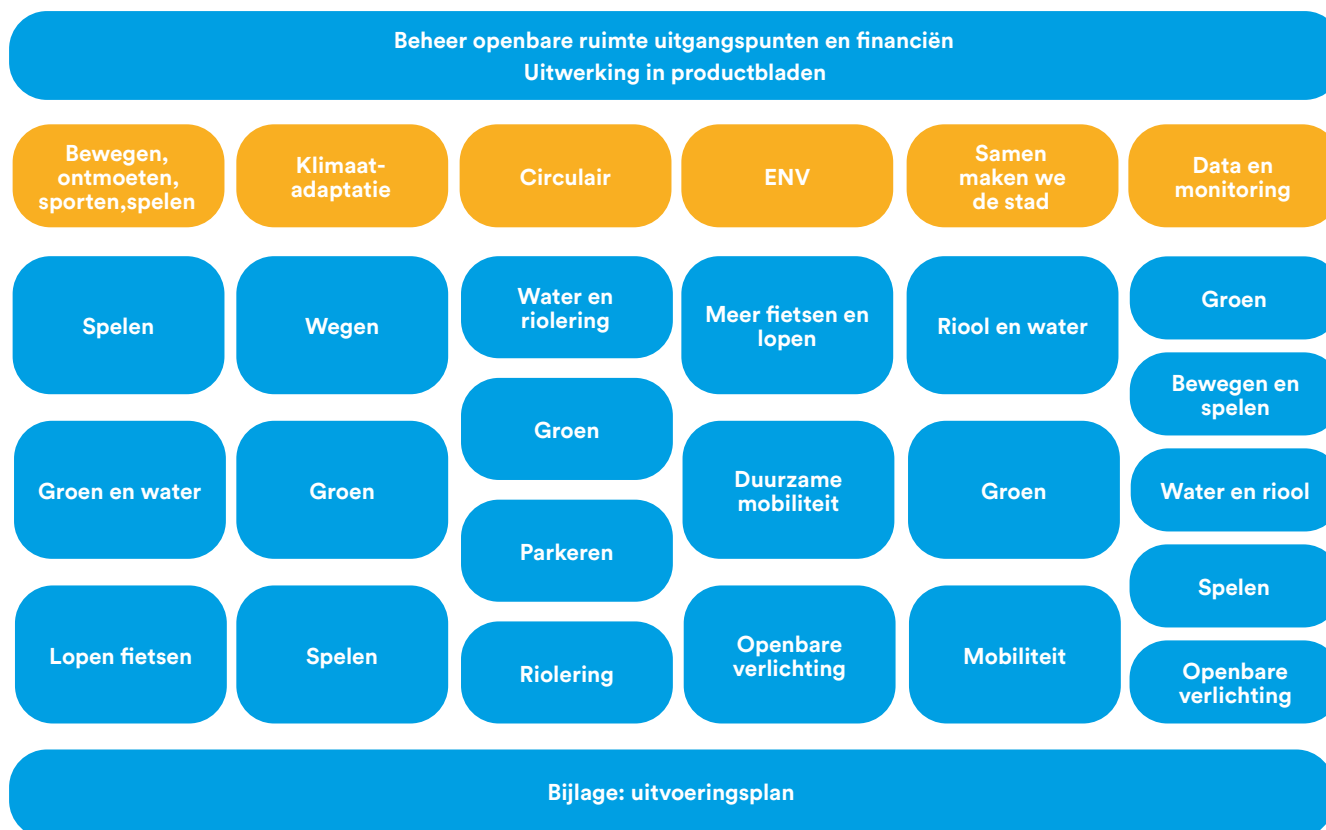
De overkoepelende doelstelling van de Omgevingsvisie is het realiseren van een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. Na hoofdstuk 3 beheer openbare ruimte, gericht op een leefomgeving die schoon heel en veilig is, worden de belangrijkste doelen voor Veenendaal die gerelateerd zijn aan het beheer van de openbare ruimte, verder per hoofdstuk uitgewerkt:

1. De leefomgeving moet mogelijkheden bieden om meer en vaker te bewegen, ontspannen en ontmoeten;
2. We zorgen voor een klimaatadaptieve leefomgeving;
3. Stimuleren circulaire economie;
4. Veenendaal werkt aan de energietransitie;
5. Samen maken we de stad

We sluiten af met het hoofdstuk data en monitoring en tot slot is het uitvoeringsplan als bijlage toegevoegd.

Leeswijzer

Dit plan is niet zoals het eerdere integrale beheerplan gericht op de diverse taakvelden, maar telkens is integraal vanuit alle taakvelden gekeken hoe samengewerkt kan worden om de Omgevingsvisiedoelen te realiseren. Gevolg is wel dat een aantal taakvelden die voorheen als één geheel werden beschouwd nu in dit plan terugkomen in verschillende hoofdstukken. De afbeelding hiernaast maakt dit inzichtelijk, zodat de lezer de teksten beter kan begrijpen.

Benodigde middelen

Er zijn een aantal factoren die bepalen hoeveel middelen nodig zijn om dit OPOR uit te voeren. In het hoofdstuk beheer en het hoofdstuk financiën gaan we daar dieper op in. De financiële basis wordt gevormd door de beheerkosten. De kosten om onze openbare ruimte te beheren om deze op een bepaald kwaliteitsniveau in stand te kunnen houden.

Globaal zijn de volgende factoren bepalend voor de kosten van het programma. Er is per punt aangegeven waar keuzevrijheid ligt (de schuingedrukte punten).

1. *Beheerniveau openbare ruimte: het benodigde budget voor beheer van het bestaande areaal op het eerder vastgestelde A niveau voor de winkelcentra en begraafplaats en B niveau voor wijken en bedrijventerreinen.*
2. *Areaalgroei: als er nieuwe wijken of inbreidingslocaties worden gerealiseerd groeit het te onderhouden areaal en is er dus meer geld nodig. De raad heeft bij het IBP 2017-2020 bepaald dat deze groei wordt bekostigd uit de stelpost groei.*
3. *Vervangingsinvesteringen: een steeds groter deel van ons areaal is toe aan grootschalige vervangingen (naast groeigemeente ook ontwikkeling naar beheergemeente). Dit leidt tot stijgende kapitaallasten (zie hoofdstuk beheer openbare ruimte).*
4. *Nieuwe verplichtingen: zoals bijvoorbeeld de data top 15 voor verkeer. Een door de rijksoverheid gemaakte bestuurlijke afspraak uit 2018 met als doel een versnelde digitalisering van de mobiliteit ter voorbereiding op zelfrijdend vervoer.*
5. *Ambities: Nieuwe ambities uit de Omgevingsvisie of andere beleid kunnen soms meegenomen worden op een natuurlijk vervangingsmoment, maar kunnen ook leiden tot extra kosten als er eerder dan het natuurlijke vervangingsmoment wordt geïnvesteerd. Of als ambities extra investeringen vragen.*
6. *Wijzigingen aanpak groot onderhoud wegbeheer: Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft voor dat groot onderhoud niet geïnvesteerd mag worden, maar moeten worden betaald uit de exploitatie. In het verleden ging dat vaak samen met rioolvervangingen waardoor deze bedragen gekapitaliseerd konden worden. Deze slimme koppelkansen komen steeds minder voor, omdat steeds meer wijken een gescheiden rioolstelsel hebben.*

Uitgangspunten beheer openbare ruimte

Uitgangspunten beheer openbare ruimte

We hanteren een aantal uitgangspunten voor het realiseren van Omgevingsvisiedoelen via het beheer van de openbare ruimte:

1. Natuurlijke vervangingsmomenten
2. Integrale aanpak
3. Onderhoud op A/B niveau
4. Participatie via wijkgericht werken

Deze vier punten worden in onderstaande paragrafen toegelicht.

1. Natuurlijke vervangingsmoment

Uitgangspunt 1:

Om de kosten beheersbaar te houden worden grijpen we de natuurlijke onderhouds vervangingsmomenten voor realisatie van omgevingsdoelen.

De beheerbudgetten bestaan uit geld voor het dagelijks beheer en onderhoud (klein en groot onderhoud) en investeringsbudgetten via het Meerjaren InvesteringsPlan (MIP). De beheer- en MIP-budgetten zijn er op gericht de kapitaal-goederen eeuwigdurend in stand te houden. Er is beperkt ruimte hier extra ambities in mee te nemen. Als gekozen wordt voor het realiseren van ambities voordat de afschrijvingstermijn voorbij is, leidt dat tot extra kosten voor vervroegde afschrijving en vervroegde investeringen. Om de kosten te beheersen is aansluiten bij het natuurlijke vervangingsmoment daarom het uitgangspunt bij realisatie van de ambities. Knelpunt daarbij is wel dat de maatschappelijke ontwikkelingen soms sneller gaan dan de technische en financiële levensduur.

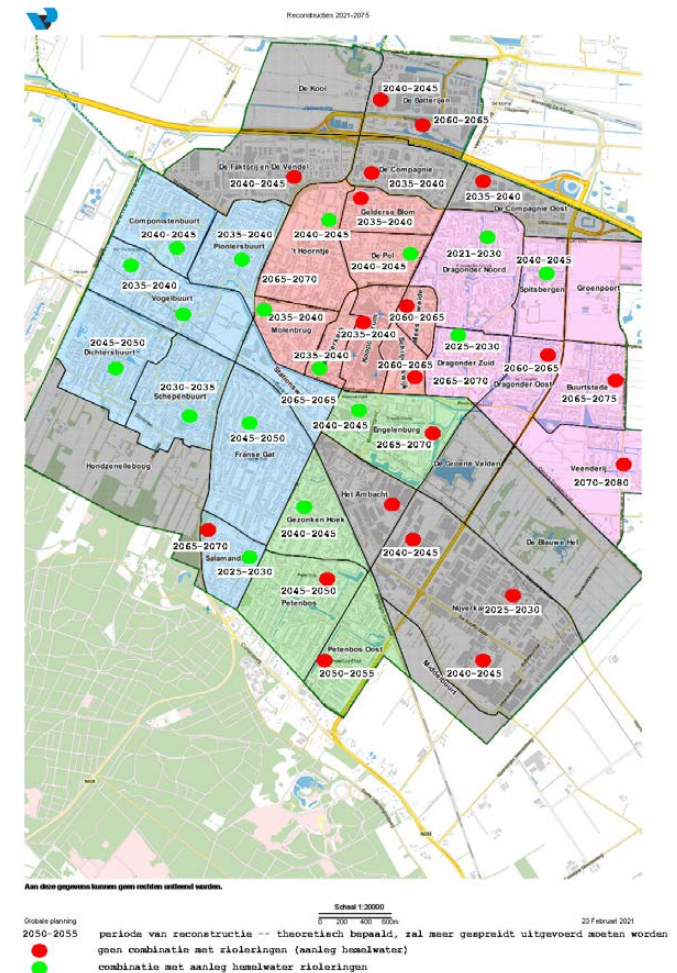
2. Integrale aanpak

Soms vinden er werkzaamheden plaats waardoor realisatie van doelen uit de omgevingsvisie eenvoudiger en beter betaalbaar worden. Denk aan het vergroenen als een weg toch van rooilijn tot rooilijn heringericht wordt. De weg fietsvriendelijk herinrichten als het riool toch al vervangen moet worden waardoor de weg eruit moet. Of het vergroenen van een speelplek wanneer speeltoestellen vervangen moeten worden.

Uitgangspunt 2:

We benutten koppelkansen door een integrale aanpak.

De volgende kaart geeft indicatief weer wanneer grootschalige vervangingsinvesteringen gepland zijn en waar met name kansen liggen voor een integrale aanpak (de zgn. koppelkansen). In wijken met een rode stip ligt al het gewenste gescheiden rioolstelsel, in wijken met een groene stip liggen met name nog koppelkansen omdat hier het gescheiden stelsel nog moet worden aangelegd. De integrale aanpak is met name ook van belang voor de warmtetransitie. Deze koppelkansen doen zich steeds minder vaak voor omdat steeds meer wijken al een regenwaterriool hebben en dus de koppeling met rioolwerkzaamheden zich niet meer voordoet.

Uitgangspunt 3:

De winkelcentra en begraafplaats worden op een A-niveau onderhouden en de wijken en industriegebieden op een B-niveau volgens de CROW systematiek.

Uitgangspunt 4:

Participatie via het wijkgericht werken. Niet over doelen, wel over maatregelen en binnen de mogelijkheden van tijd en geld.

3. Kwaliteit

De beheerbudgetten worden in de eerste plaats ingezet om de openbare ruimte op een bepaald kwaliteitsniveau te beheren en de assets in stand te houden. Hierdoor wordt invulling gegeven aan de begrippen schoon, heel en veilig. Niet voor elk gebied is de ambitie gelijk. De winkelcentra en begraafplaats worden op een hoger niveau beheerd (CROW A-niveau) dan de wijken en bedrijventerreinen (CROW B-niveau). In dit plan is er van uit gegaan dat er geen verlaging van beheerniveau plaatsvindt om budget vrij te maken voor de GDV-doelen.

4. Participatie via wijkgericht werken

De gemeente wil de stad maken in samenwerking met bewoners, bedrijven en andere partners. Participatie vergroot de betrokkenheid van bewoners bij de buurt en bij elkaar. Omdat de fysieke ruimte én de financiën beperkt zijn, betekent dit dat participatie gericht moet zijn om binnen de kaders van ruimte en geld met elkaar de beste en meest gedragen oplossingen te bedenken.

Beheer en financiën openbare ruimte

Beheer en financiën openbare ruimte

De gemeente is verantwoordelijk voor het (technisch) onderhoud van haar kapitaalgoederen op een bepaald kwaliteitsniveau. Onder beheer van de openbare ruimte wordt verstaan:

- Correctief en preventief onderhoud: oplossen van meldingen en storingen, het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte;
- Meerjarenonderhoud: groot onderhoud, planmatige ingrepen, gericht op instandhouding en kunnen bereiken van de gewenste levensduur;
- Vervangingsinvesteringen: gericht op vervanging aan het eind van de levensduur en het structureel upgraden van kwaliteit en functionaliteit.

De kosten voor correctief en preventief onderhoud en het groot onderhoud komen direct ten laste van de exploitatie. Vervangingsinvesteringen verlopen via het meerjareninvesteringsplan.

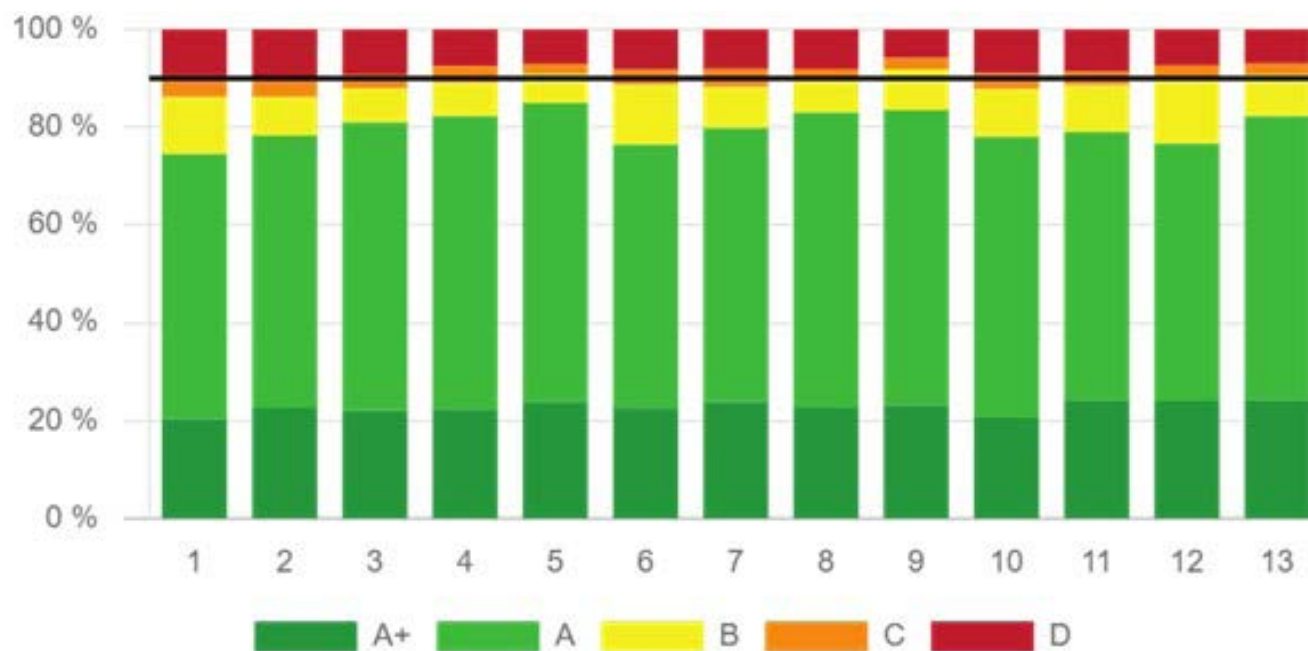
Naast het doel de openbare ruimte in stand te houden en via het onderhoud schoon, heel en veilig, zijn ook de Omgevingsvisie-doelen leidend voor de komende jaren. Daarmee zetten we de stap van integraal beheer naar ontwikkelend beheer.

Het is van belang om inzichtelijk te hebben hoeveel areaal te beheren is en hoe de beschikbare budgetten zich verhouden tot het gewenste kwaliteitsniveau en de budgetten die voor dit niveau nodig zijn. De productbladen in de bijlage 1 geven weer welk areaal per taakveld beheerd wordt, wat de beheeruitgangspunten zijn, waar risico's liggen en hoe de benodigde kosten zich verhouden tot de beschikbare middelen.

3.1 Kwaliteitsniveau

In het IBP 2017-2020 is aanvankelijk gekozen voor een CROW beheerniveau A in de winkelcentra en op de begraafplaats en C in de woongebieden en bedrijventerreinen. Via de kadernota is dit een jaar later voor de woongebieden en bedrijventerreinen aangepast naar groei richting een B-niveau. Eens per 4 weken wordt de openbare ruimte geschouwd en dit geeft over

het jaar 2020 het volgende beeld. Deze grafiek (13 schouwperiodes in 2020) laat zien dat het beheer over het algemeen op een ruim voldoende niveau zit en dat het beheer van een klein deel van het areaal op onderdelen nog kleine verbeteringen vraagt. We zijn op de goede weg om het B-niveau te bereiken. Dit is bereikt als de gele blokken de zwarte 90% areaallijn raken.

3.2 Dagelijks en planmatig groot onderhoud

Het dagelijks onderhoud wordt bekostigd uit de exploitatie-begroting die de raad jaarlijks vaststelt en bestaat uit kosten voor bijvoorbeeld straatvegen, verwijderen onkruid, legen afvalbakken, herstel bestrating, groen en bomenbeheer, het inspecteren van de riolen, etc. Een groot deel van het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door onze buitendienst bijgestaan door medewerkers met gedetacheerde medewerkers van IW4 vanuit onze sociale opgave. En daarnaast ACV als verbonden partij. De werkzaamheden liggen vast in grote contracten met deze partijen en de menskracht is afgestemd op de taken.

De productbladen in bijlage 1 geven per onderwerp weer welke arealen er beheerd worden en welke kosten hiermee gepaard gaan om op het gewenste A-B niveau te beheren. Samengevat geeft dit het volgende beeld.

	Beschikbaar	Benodigd	Verschil
Wegen*	€ 2.855.335	€ 4.518.683	€ -1.663.348
Civiele kunstwerken	€ 175.029	€ 182.658	€ -7.629
Straatmeubilair	€ 64.381	€ 27.697	€ 36.684
Bebording	€ 124.590	€ 76.844	€ 47.746
Kunstobjecten	€ 27.197	€ 59.004	€ -31.807
Openbare verlichting	€ 1.195.954	€ 1.362.899	€ -166.945
VRI	€ 163.152	€ 165.085	€ -1.933
Technische installaties	€ 116.516	€ 185.422	€ -68.906
Reinigen en gladheid	€ 1.292.233	€ 1.277.377	€ 14.856
Nutsvoorzieningen	€ -5.912	€ -	€ -5.912
Totaal taakveld verkeer	€ 6.008.475	€ 7.855.669	€ -1.847.194

Na verschuiving tussen taakvelden om de beschikbare middelen te optimaliseren naar taakveld zijn er voor de volgende onvermijdelijke beheerkosten extra middelen nodig (toelichting zie paragraaf 3.4.).

Extra benodigd		
Groot onderhoud wegen	€ -1.600.000	gemiddeld vanaf 2024
Reserve beheer kunstobjecten	€ -25.560	vanaf 2023
Data top15	€ -221.634	vanaf 2022

De kosten voor de data top 15 zijn reeds opgenomen in de programmabegroting 2022.

	Beschikbaar	Benodigd	Verschil
Groen	€ 4.782.774	€ 4.822.879	€ -40.105
Spelen (Bewegen Ontmoeten Sporten Spelen BOSS)	€ 174.226	€ 199.423	€ -25.197
watgangen- vijvers	€ 87.976	€ 70.922	€ 17.054
Totaal taakveld groen	€ 5.044.976	€ 5.093.223	€ -48.247

Ook hier wordt eerst geoptimaliseerd waarna de extra benodigde middelen die nodig zijn om extra ambities te financieren (toelichting paragraaf 3.4).

Extra benodigd		
BOSS netwerk*	€ - 25.197	vanaf 2022
Verduurzaming materieel	€ - 23.051	vanaf 2022

	Beschikbaar	Benodigd	verschil
water en riolering**	dekking rioolheffing	2.325.047	100% dekking***
begraafplaats	dekking begraafrechten	€ 728.674	100% dekking***

Prijspeil 2021

* Inhoudelijke uitleg BOSS zie hst. 4

** incl. personeel

*** dekking uit tarieven+ voorziening

Dagelijks onderhoud

Het huidige financiële beleid is dat er jaarlijks geïndexeerd wordt en dat het budget voor dagelijks onderhoud meegroeit met toenemend areaal bekostigd uit de stelpost groei (besluit IBP 2017). Deze twee uitgangspunten maken dat het budget voor dagelijks beheer en onderhoud op orde en toekomstbestendig is. Ook het budget voor het dagelijks beheer van riolering, water en klimaat is toekomstbestendig doordat met de groei van het aantal huishoudens in Veenendaal automatisch de opbrengst van de rioolheffingen toeneemt.

In de budgetten zijn maatregelen opgenomen die voortvloeien uit de ontwikkelopgaves uit de Omgevingsvisie. De eindbedragen zijn tot stand gekomen na schuiven met kosten binnen taakvelden zodat arealen en kosten optimaal op elkaar zijn afgestemd. De extra kosten als gevolg van de ontwikkelopgaves en bestaande tekorten worden in paragraaf 3.4 nader beschreven en zijn opgenomen in de totalen in bovenstaande tabellen.

Groot onderhoud

Groot onderhoud moet uit de exploitatie worden betaald, tenzij het levensduurverlengend is of kwaliteit wordt toegevoegd. Dit kan rechtstreeks jaarlijks gefinancierd worden of via een dotatie in een voorziening groot onderhoud. Dit laatste heeft als voordeel dat pieken geëgaliseerd kunnen worden op basis van een 10-jaren onderhoudsplan. Dit onderhoudsplan wordt jaarlijks geactualiseerd en waar nodig bijgesteld. Veenendaal kent op dit moment geen voorziening groot onderhoud. Wel bestaat er een reserve wegen.

De komende jaren is er onvoldoende budget beschikbaar voor groot onderhoud. De geplande wegen en de daarbij horende kosten zijn opgenomen in bijlage 5. Tot en met 2023 kunnen deze kosten via de investeringen verlopen (MIP), omdat ze gecombineerd kunnen worden met rioolvervangingen. Vanaf 2024 is deze koppeling steeds minder vaak mogelijk, omdat er

in de geplande wegen geen rioolwerk gepland is. Voor 2024 en 2025 is in de begroting via de kadernota 2022 een bedrag van 250.000 per jaar opgenomen. Dit is langjarig onvoldoende voor dekking van de kosten voor groot onderhoud. De bedragen zijn inclusief de kosten voor voorbereiding, directie en toezicht.

Voor de periode t/m 2025 zijn via de meerjarenbegroting 2022-2025 voldoende middelen beschikbaar gesteld om het noodzakelijke groot onderhoud te financieren. Voor de periode vanaf 2026 is het voorstel een voorziening in te stellen. Wel is het voor een goede start nodig om de uitvoering planning voor de eerste drie jaren te spreiden. Anders is in het eerste jaar een fors hoger storting noodzakelijk.

Meekoppelen met werkzaamheden in het kader van de energietransitie is in de toekomst misschien mogelijk, maar op dit moment dermate onzeker dat dit nog niet meegenomen kan worden.

Financiering groot asfaltonderhoud 2022-2025

Actueel jaar	Meerjaren onderhoudplan wegen	Eenmalige storting/ aanvulling dotatie/ extra t.o.v. Kadernota 2022	Effect eerdere besluiten	Dotatie voorziening extra t.o.v.	Saldo reserve	Saldo voorziening	Toelichting
2021		€ 0	-€ 15.000		€ 1.212.313	€ 0	uit reserve wegen (minus onttrekking 2021)
2022		€ 1.714.095	-€ 15.000		€ 2.911.408	€ 0	extra te storten in reserve
2023		€ 0	-€ 15.000		€ 2.896.408	€ 0	
2024	€ 1.911.000	€ 0	€ 235.000		€ 1.220.408	€ 0	kadernota 2022
2025	€ 1.455.408	€ 0	€ 235.000		€ 0	€ 0	
Totalen	€ 3.366.408	€ 1.714.095	€ 425.000				Periode 2021 - 2025

Financiering groot asfaltonderhoud wegen 2026-2035

Actueel jaar	Meerjaren onderhoudplan wegen	Eenmalige storting/ aanvulling dotatie/ extra t.o.v. Kadernota 2022	Effect eerdere besluiten	Dotatie voorziening extra t.o.v.	Saldo reserve	Saldo voorziening	Toelichting
Saldo Voorziening wegen op 1-1-2026						€ 0	
2026	€ 1.621.202	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 0	2025 - 2028 gelijkm. verdeeld
2027	€ 1.621.202	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 0	
2028	€ 1.621.202	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 0	
2029	€ 1.035.230	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 585.972	
2030	€ 1.705.900	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 501.274	
2031	€ 1.965.915	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 156.561	
2032	€ 1.479.566	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 298.197	
2033	€ 1.797.320	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 122.079	
2034	€ 1.679.115	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 64.166	
2035	€ 1.634.434	€ 1.371.202	€ 250.000	€ 1.621.202		€ 50.934	

Samengevat betekent dit een eenmalige extra storting van € 1.714.095 in 2022, 2023 of 2024 en vanaf 2026 een structurele jaarlijkse dotatie van € 1.371.202 (waarbij de werkzaamheden in de jaren 2025-2028 gelijkmatig gespreid moeten worden)

3.3 Vervangingsinvesteringen

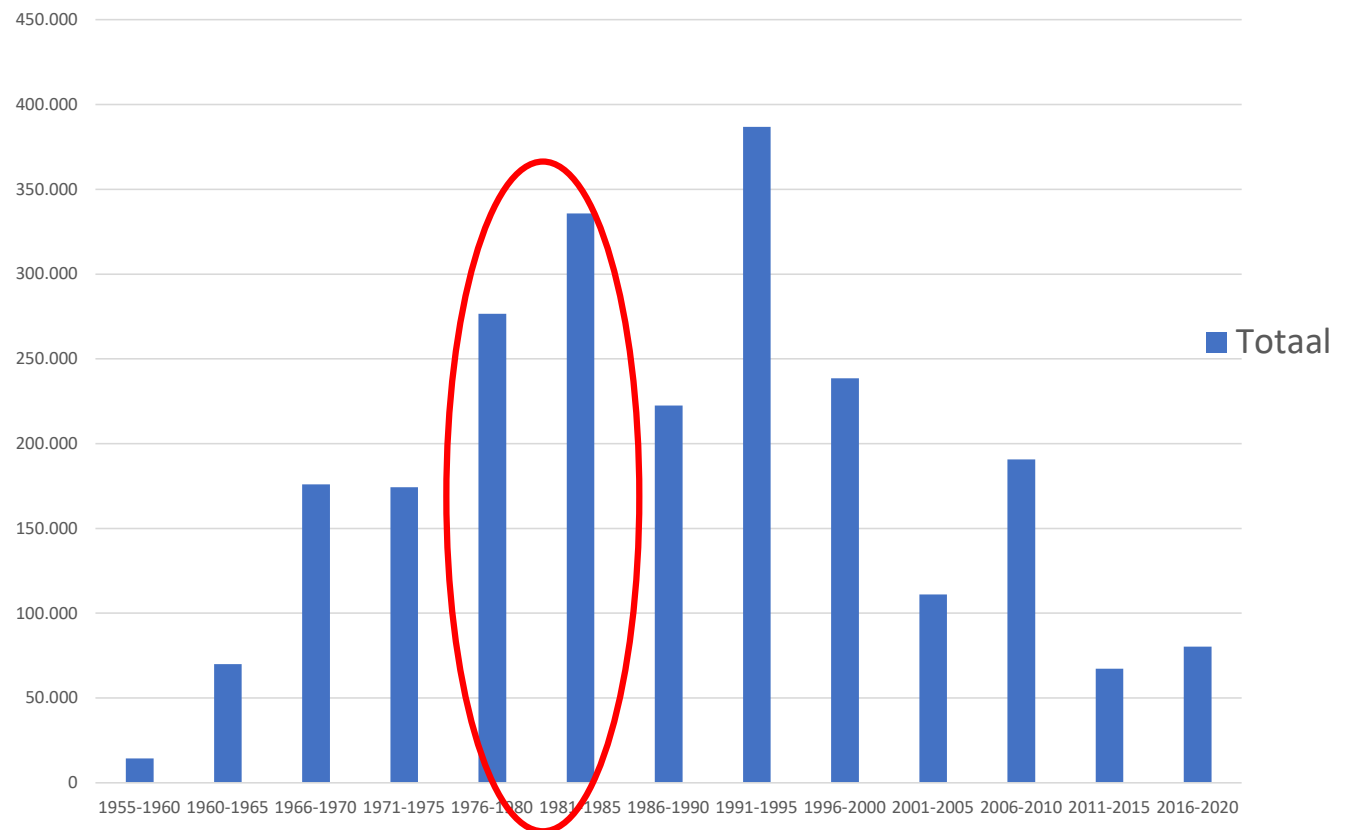
De vervangingsinvesteringen worden vier jaar vooruit via de kadernota aangevraagd in het meerjareninvesteringsplan. De bedragen voor de periode 2022-2025 liggen reeds vast in het MIP 2022-2025.

Veenendaal maakt een ontwikkeling door. Naast groeigemeente is Veenendaal ook steeds meer beheergemeente. Hoewel er nog steeds groei is, is ook een steeds groter deel van het areaal wegen aan vervanging toe. Het areaal dat vervangen moet worden omdat het ouder is dan 45 jaar, is veel groter dan in voorgaande jaren.

De onderstaande figuur laat de ontwikkeling van Veenendaal zien, waarin het omcirkelde deel aantoont dat het te vervangen areaal de komende decennia een piek vertoont.

De aanvankelijke aanleg van dit areaal heeft plaatsgevonden vanuit de grondexploitatie. De vervanging moet plaatsvinden met eigen middelen en dit leidt tot stijgende kapitaallasten.

Daarnaast vindt de komende 4 jaar voor het eerst een volledige herstructurering van een wijk plaats (Franse Gat). De investeringen in de openbare ruimte sluiten niet aan bij het natuurlijke vervangingsmoment. Dit brengt extra kapitaallasten en vervroegde afschrijvingen met zich mee.

m² weg per periode van aanleg

Onderstaande grafieken laten zien hoe de totale kosten (exploitatie en kapitaallasten) gaan verlopen in de komende decennia voor de taakvelden wegen en verkeer, groen en spelen en water en riolering. Deze lange tijdsspanne ligt buiten de scope van dit beheerplan, maar inzicht in de lange termijn verwachtingen geeft de kans via toekomstige kadernota's hier keuzes over te maken en passend financieel beleid op te formuleren.

Uitgangspunten grafieken:

Modellen Broks-Messelaar Consultancy, juli 2021

Op basis van areaal 2021

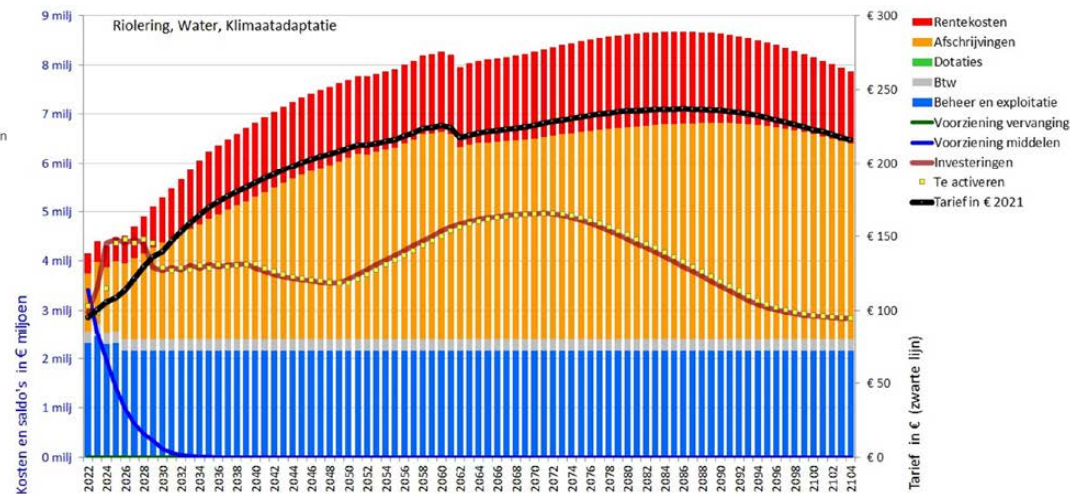
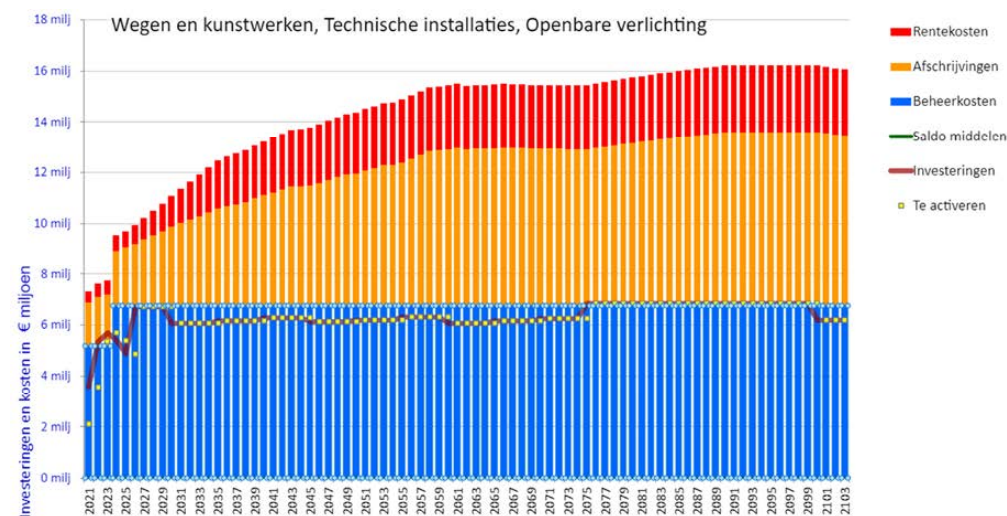
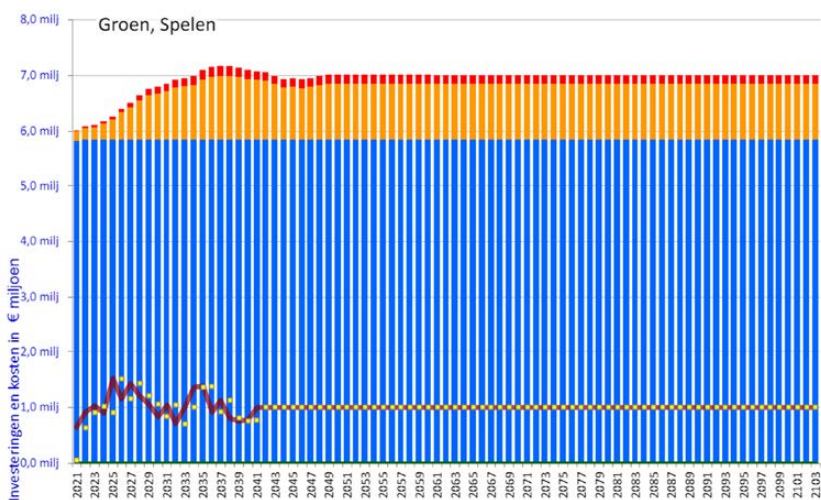
Incl. vrijval activastaat

Rente 0,9% is in 2021, voor jaren 2022 t/m 2025 1% en oplopend vanaf 2026 jaarlijks op met 0,1% en vanaf 2035 constant 2%.

Afschrijving volgens activabeleid 2020 Veenendaal

Geen rekening houdend met subsidie's en inflatie

Incl. de extra ambities agv Omgevingsvisie (zie paragraaf 3.4)

3.4 Benodigde extra middelen

In deze paragraaf wordt beschreven wat de extra benodigde middelen van dit plan zijn ten opzichte van het beschikbare budget. Het gaat om de extra middelen voor het Beleid Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen (BOSS). Dit is de opvolger van het huidige speelbeleid en is inhoudelijk uitgewerkt in hoofdstuk 4, het beleid klimaat en biodiversiteit (hoofdstuk 5 van dit programma), de verduurzaming van wagens en materieel bij wijkservice (hoofdstuk 7), toekomstbestendige data (hoofdstuk 8) en het beheer van kunst.

1. Ambitie Beleid Sporten, Spelen, Bewegen en Ontmoeten: vanaf 2022 exploitatie extra €25.197

Het BOSS- beleid staat inhoudelijk beschreven in hoofdstuk 4. Financieel wordt dit beleid geïmplementeerd en gedekt door een aantal maatregelen:

- De afschrijvingstermijn speeltoestellen worden in overeenstemming gebracht met de werkelijke levensduur en van 10 op 15 jaar gezet. Dit is in lijn met de levensduur voor groen en straatmeubilair, vergemakkelijkt een integrale aanpak met groen en straatmeubilair en geeft extra investeringsruimte voor spelen.
- De geplande investeringen van jaarlijks gemiddeld €450.000 (speeltoestellen + vergroenen + aanpassen straatmeubilair en verhardingen) financieren door een verschuiving van een deel van de reeds opgenomen MIP kosten van groen naar BOSS-beleid en de verlengde afschrijvingstermijn. In het MIP is reeds voldoende geanticipeerd op de groen en spelen zodat de totale bedragen niet verhoogd hoeven te worden.

- Het exploitatiebedrag vraagt een verhoging van €25.197,-. Hiervoor worden extra middelen gevraagd. Dit bedrag is nodig voor onderhoud en het financieren van aanpassingen met een korte levensduur om kleine aanpassingen te kunnen doen zodat de BOSS-plekken beter kunnen meegroeien met de leeftijdsontwikkeling en behoefte in een buurt.
- De onderbouwing van de benodigde BOSS-budgetten staat in bijlage 2.

2. Ambitie klimaatmaatregelen: Verhoging rioolheffing

Hoofdstuk 5 beschrijft de aanpak voor klimaatadaptatie. Financieel worden deze maatregelen gedekt uit de rioolheffing en deze laten de komende jaren daardoor een stijgende lijn zien.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de kosten en de ontwikkeling van de rioolheffing.

Bij het vaststellen van het GRWP 2017-2020 is besloten gedurende 4 jaar middelen vrij te maken (€ 155.000 per jaar) voor het stimuleren van het afkoppelen en vergroenen bij particulieren en niet natuurlijke personen (scholen en instellingen). Het voorstel wordt nu gedaan dit met 4 jaar te verlengen.

In april 2021 heeft de raad daarop aanvullend besloten in 2021 t/m 2025 jaarlijks een bedrag van € 150.000 vrij te maken voor het ontzorgen van het afkoppelen van woningen in straten waar een regenwaterriool wordt aangelegd. Deze kosten zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij wordt voorgesteld de subsidie voor particulieren en niet-natuurlijke personen te verlengen met 4 jaar en binnen dit budget de regeling voor scholen aan te passen zodat deze meer aansluit bij de behoefte van scholen.

	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Exploitatie oude beleid *)	1.704.943	1.738.303	1.764.450	1.764.450	1.639.332	1.639.332	1.639.332	1.639.332	1.639.332
verlenging subsidie afkoppelen en vergroenen	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000	155.000
Expl. Aanvullend overig**)	374.034	374.034	374.034	374.034	374.034	374.034	374.034	374.034	374.034
Exploitatie totaal	2.233.977	2.267.338	2.293.484	2.293.484	2.168.366	2.168.366	2.168.366	2.168.366	2.168.366
Ottrekking voorziening	-667.248	-638.433	-596.731	-524.175	-362.135	-326.624	-285.581	-240.292	-168.739
Stand voorziening (31/12)	3.433.326	2.794.893	2.198.162	1.673.987	1.311.852	985.228	699.647	459.355	290.616

Prijspeil 2022

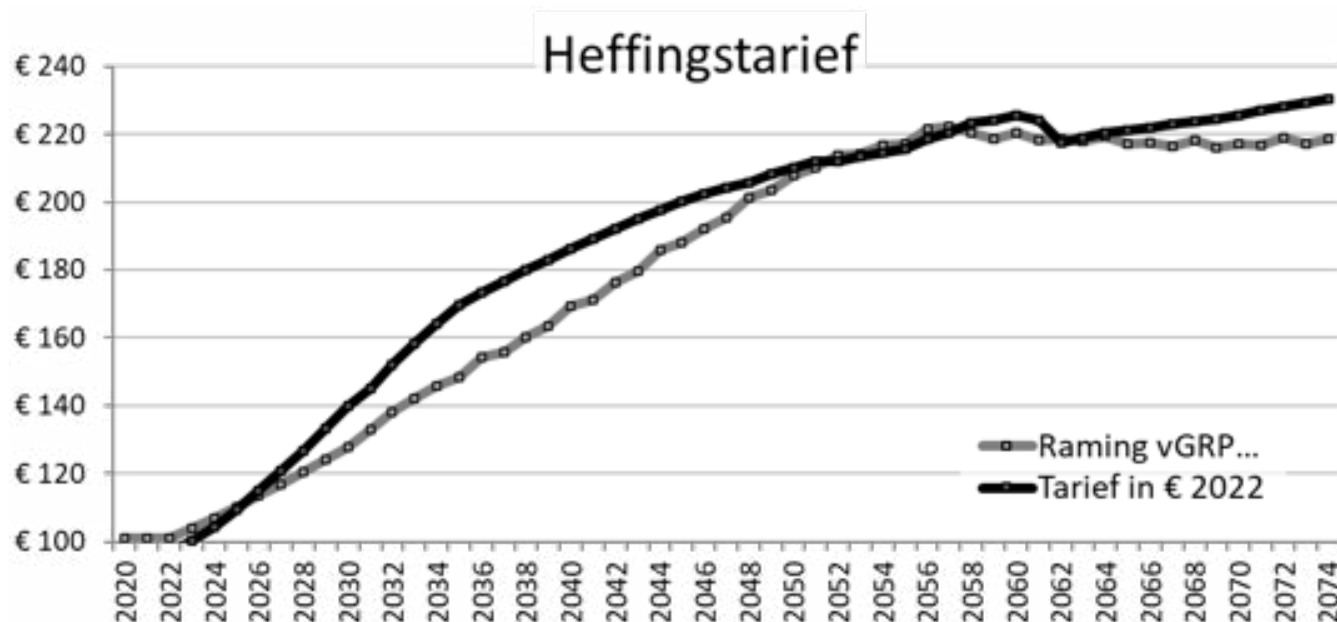
In de afgelopen jaren is gebleken dat er binnen het taakveld water en riolering een tekort is aan personele capaciteit. Tegelijkertijd is het takenpakket uitgebreid met het bestrijden van de klimaateffecten, zoals wateroverlast, droogte en hitte (klimaatadaptatie). De uitbreiding taken is onder andere bedoeld voor het aantrekken van extra onderzoek en werkzaamheden voor riool- en waterbeheer en klimaatadaptatie en voor de uitvoering van klimaatadaptieve maatregelen, zoals het realiseren van waterberging, infiltratievoorzieningen en het ontsteden/vergroenen van Veenendaal. Daarnaast wordt specifiek geïnvesteerd in klimaatmaatregelen zoals het realiseren van waterberging bij IKC's en een klimaatrobuuste inrichting van verschillende straten en gebieden.

Vanuit de scholen is het signaal gekomen dat de subsidie die we verstrekken voor het vergroenen van schoolpleinen en het afkoppelen van regenwater relatief laag is (maximaal € 2.000,-) ten opzichte van de werkelijke kosten. Er wordt daarom gekeken of er een andere soort regeling binnen het huidige budget van € 155.000 voor het afkoppelen en vergroenen mogelijk is, waarmee we scholen beter in hun kosten tegemoetkomen, met nog steeds een gelijke kans voor elke school om mee te doen.

Het beleid met ambities leidt voor de komende jaren tot de volgende rioolheffingen per huishouden. Ter vergelijking zijn in de tabel ook de geraamde heffingen uit het GRWP 2017-2020 opgenomen (omgerekend naar prijspeil 2022). Het volledige kostendekkingsplan is opgenomen in bijlage 7.

Variant	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prognose volgens GRWP 2017-2021	100,83	103,86	106,97	110,18	113,49	116,89	120,40	124,01	127,73
OPOR	96,48	100,34	104,35	109,57	115,05	120,80	126,84	133,18	139,84

De rioolheffing kan in de eerste jaren relatief laag gehouden worden, doordat eerst de rioolvoorziening wordt afgebouwd. De lange termijn verwachting wijkt niet veel af van de prognose uit het vorige GRWP 2017-2021

3. Verduurzaming tractie en materieel wijkservice: extra kosten exploitatie en extra investeringen oplopend van €23.051 in 2022 tot € 49.861 in 2025

In hoofdstuk 7 is de energieambitie binnen het beheer van de openbare ruimte verder uitgewerkt. Volgens de ambitie van het programma Energieneutraal Veenendaal moet het gemeentelijke wagenpark in 2025 voor 50% verduurzaamd zijn. In dit plan gaan we uit van verduurzaming op het natuurlijke vervangingsmoment van zowel voertuigen als handmaterieel waar dat functioneel en haalbaar is. Zie bijlage 6 voor een uitwerking van deze kosten. In 2025 is de ambitie van ENV om 50% verduurzaamd te hebben bereikt.

	Toename exploitatie	Toename investeringen t.o.v. MIP	Toename kosten	Extra nodig totaal
			Afschrijving en rente	
2022	€ 23.051	€ 42.500	€ 0	€ 23.051
2023	€ 23.051	€ 18.000	€ 5.696	€ 28.747
2024	€ 23.051	€ 39.750	€ 8.060	€ 31.111
2025	€ 23.051	€ 125.300	€ 13.319	€ 36.370

4. Toekomstbestendige data: jaarlijkse extra kosten €221.634,- per jaar, reeds in programmabegroting vanaf 2022.

Hoofdstuk 8 beschrijft de inhoud en achtergrond van deze ambitie. Samengevat bestaat deze ambitie uit de verplichte Data Top 15 voor mobiliteit, het uitvoeren en actueel houden van parkeerdrukmetingen en het ontwikkelen van data voor groen waarbij de boomkroon beter in beeld wordt gebracht en betrokken kan worden bij de verdeling van de ruimte. Dit bedrag betreft jaarlijkse kosten voor onderzoeken, aanpassingen en capaciteit en deze zijn opgenomen in de programmabegroting.

5. Kunst in de openbare ruimte: tekort €25.560,- per jaar

Onderhoud van kunst moet in principe uit de 1% regeling voor onderhoud kunst bekostigd worden. De omvang van deze regeling bedraagt op dit moment €10.000,-. Door een aantal grote ruimtelijke ontwikkelingen moet dit bedrag gaan groeien. Als in 2023 blijkt dat de budgetten nog altijd onvoldoende zijn zal dit via de reguliere planning&controle

Bewegen, ontmoeten, sporten & spelen

Bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS)

Bewegen en ontmoeten zijn nodig om gezond oud te worden, zowel fysiek als mentaal. We zien een toenemende behoefte aan sporten en bewegen in de openbare ruimte buiten verenigingsverband. Onderstaand staafdiagram, afkomstig uit de sport enquête 2020 onder het inwonerspanel, geeft de voorkeuren van de bewoners weer.

Daarom willen we voldoende aantrekkelijke groene ruimte met plek om te spelen, te sporten, te ontspannen en te ontmoeten. Want het is bewezen dat groen in tot hoge mate bijdraagt aan het welzijn van mensen en mensen worden eerder verleid tot bewegen als de omgeving groen is.

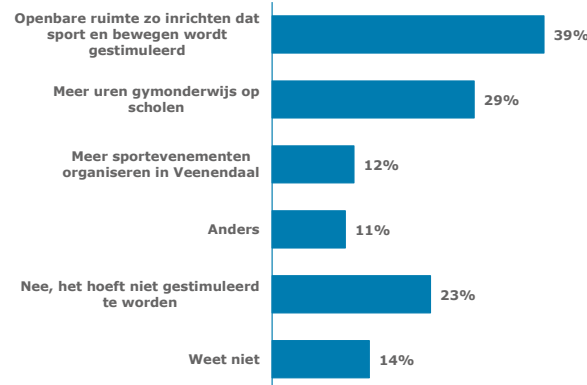
Het speelbeleid in Veenendaal is altijd gericht geweest op 0-12 jarigen. Er is te weinig aandacht voor de ruim 5100 jongeren (12-18 jaar) en voor volwassenen. Incidenteel zijn voor deze doelgroepen voorzieningen gerealiseerd, maar er is geen structureel beleid en bijhorend budget.

Daarnaast zien we dat de huidige speelplekken niet gedurende de gehele technische en financiële levensduur voldoen aan de behoefte in een buurt. Met name de speelplekken voor 0-6 jaar zijn te snel niet meer nodig, doordat de kinderen dit soort speelplekken ontgroeien. Speelplekken zijn vaak te klein en te uniform ingericht. Dit alles leidt tot de conclusie dat speelplekken beter mee moeten groeien met de demografie in een buurt.

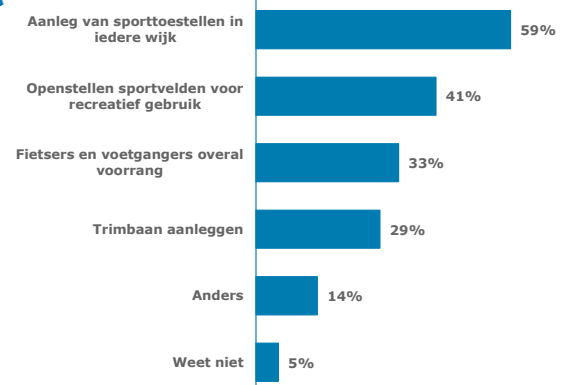
Resultaten

Burgerpanel Veenendaal

Vindt u dat sport en bewegen meer moeten worden gestimuleerd in Veenendaal? Zo ja, op welke manier(en)? (N=679)

Op welke manier(en) moet sport en bewegen meer worden gestimuleerd in de openbare ruimte? (N=252*)

4.1 Van speelbeleid naar BOSS-beleid

Veenendaal omarmt daarom het BOSS-concept. In de BOSS-buurt staan bewegen, ontmoeten, sporten en spelen (BOSS) centraal. Niet alleen voor kinderen, maar ook voor jongeren en volwassenen.

Het BOSS-concept rijgt een aantal centrale sport- en speelplekken en steunspeelplekken via aantrekkelijke veilige groen-blauwe verbindingen aan elkaar. Het is een netwerk van formele en informele speel- en ontmoetingsplekken. De ontwikkeling van Integrale Kindcentra's (IKC's) met hun openbare speelpleinen nemen een centrale plek in binnen het BOSS-concept.

De speelplekken én de routes tussen de speelplekken zijn groen en aantrekkelijk ingericht. Groen/blauwe zones die fungeren als formele én informele speel- en beweegplekken. Die bijdragen aan klimaatadaptatie en biodiversiteit. Op deze plekken en routes wordt het groen en water opgewaardeerd en is er minder plek voor de auto en voor parkeren.

Het BOSS-beleid leidt er toe dat er minder, maar kwalitatief betere speelplekken zijn die op een aantrekkelijke wijze met elkaar verbonden zijn. Tevens wordt gekozen voor een betere mix van speeltoestellen die lang meegaan en speeltoestellen die een kortere levensduur hebben, zodat de speelplekken beter kunnen meegroeien met de leeftijdsopbouw in de buurt. Er komen bovenwijkse sport en speelplekken voor jongeren en volwassenen, zoals het stadspark, de overige parken en openbare sportvelden.

Het streefbeeld voor het BOSS-beleid op basis van het aantal kinderen en jongeren ziet er voor Veenendaal als volgt uit. Voor elk type plek is een staalkaart gemaakt die weergeeft wat de kenmerken zijn van een dergelijke plek en op basis waarvan het gesprek met de buurt kan worden gevoerd om gezamenlijk te komen tot de gewenste invulling.

Type plek	Aantal streefbeeld
Bovenwijkse boss-plek	11
Bovenwijkse sportplek	1
Buurt speel- sportplek	22
Buurtspeelplek	9
Buurtsportplek	3
Steunplek spelen-sport	8
Steunplek spelen	58
Steunplek sport	10
Straatplek ontmoeting	pm
Overig	11
Straatplek	104
Totalen	237

Een staalkaart geeft per type plek weer wat de kenmerken van de plek moeten zijn. Dit is tevens de leidraad om met de buurt in overleg te gaan en verdere invulling te geven aan het BOSS-netwerk in de buurt op basis van de leeftijdsopbouw en wensen. Uitgangspunt is dat er plek is voor sporten, spelen en ontmoeten voor alle leeftijdsgroepen en dat de plekken gericht zijn op inclusie.

STAALKAART Toelichting staalkaart

A Hier staat de focusdoelgroep voor de plek.

B Hier wordt een indicatie gegeven voor de investeringswaarde. Tussen €2.500 en € 120.000.

C Hier wordt een indicatie gegeven voor de oppervlakte. Tussen > 2.500 m2 en 250 m2.

D De iconen staan respectievelijk voor sportvoorzieningen, speelvoorzieningen, voorziening met verhoogde beweegintensiteit, inclusieve plek, groen/natuurlijk ingericht, ontmoetingsvoorzieningen, spel- en/of sportkist.

E Deze icoon zegt iets over de levensduurverdeling van de voorzieningen op de plek. Lang is 28 jaar, middel 14 jaar en kort 7 jaar.

F Hier wordt een indicatie gegeven voor de mate van verantwoordelijkheid en daarmee een aanleiding tot keuze van de juiste participatievorm.

Kenmerken:

CHECKLIST

Hier staat het programma van eisen voor de plek. Hieraan moet een plek minimaal voldoen.

GESPREKSTIPS

Hier staan vragen die je kan gebruiken om in gesprek te gaan over de inrichting

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de thema's hiernaast ter inspiratie voor de inrichting:

groen

grijs

blauw

sociaal

meubilair

bereikbaarheid

voorzieningen

Deze staalkaart hoort bij de plankaarten per kern/buurt.

4.2 De BOSS-aanpak

Binnen het BOSS-concept gaan we via het wijkgericht werken in een werkcyclus van 7 jaar buurtgericht in overleg met de wijk. De cyclus van 7 jaar sluit aan bij de leeftijdsontwikkeling van de kinderen en jongeren. Er wordt een duurzame basis gebouwd gericht op alle leeftijden. Na 7 jaar vinden kleine aanpassingen plaats om de speelplekken op onderdelen weer aan te passen aan de leeftijdsopbouw in de buurt. Na nog eens 7 jaar zijn de toestellen afgeschreven en kunnen grotere aanpassingen plaatsvinden.

Na een bevraging waaruit goedgewaardeerde routes en speel/sport-plekken komen, gaan we in gesprek met bewoners om het BOSS netwerk te ontwerpen en te realiseren. Welke wensen zijn er, waar liggen de behoeftes en welke plekken kunnen als initiatiefplek een andere invulling krijgen bijvoorbeeld als tuin, jeu de boules baan, of voedselbosje.

BOSS-buurt

Er zijn 5150 12-18 jarigen in Veenendaal. het BOSS concept gaat ook over ruimte voor deze groep.

Principe BOSS-buurt

Door buurtgesprekken en onlinebevraging zicht op populaire speelplekken en looproutes.

Veelgebruikte plekken behouden en verbeteren. Op de verbindende routes het blauw en groen ontwikkelen.

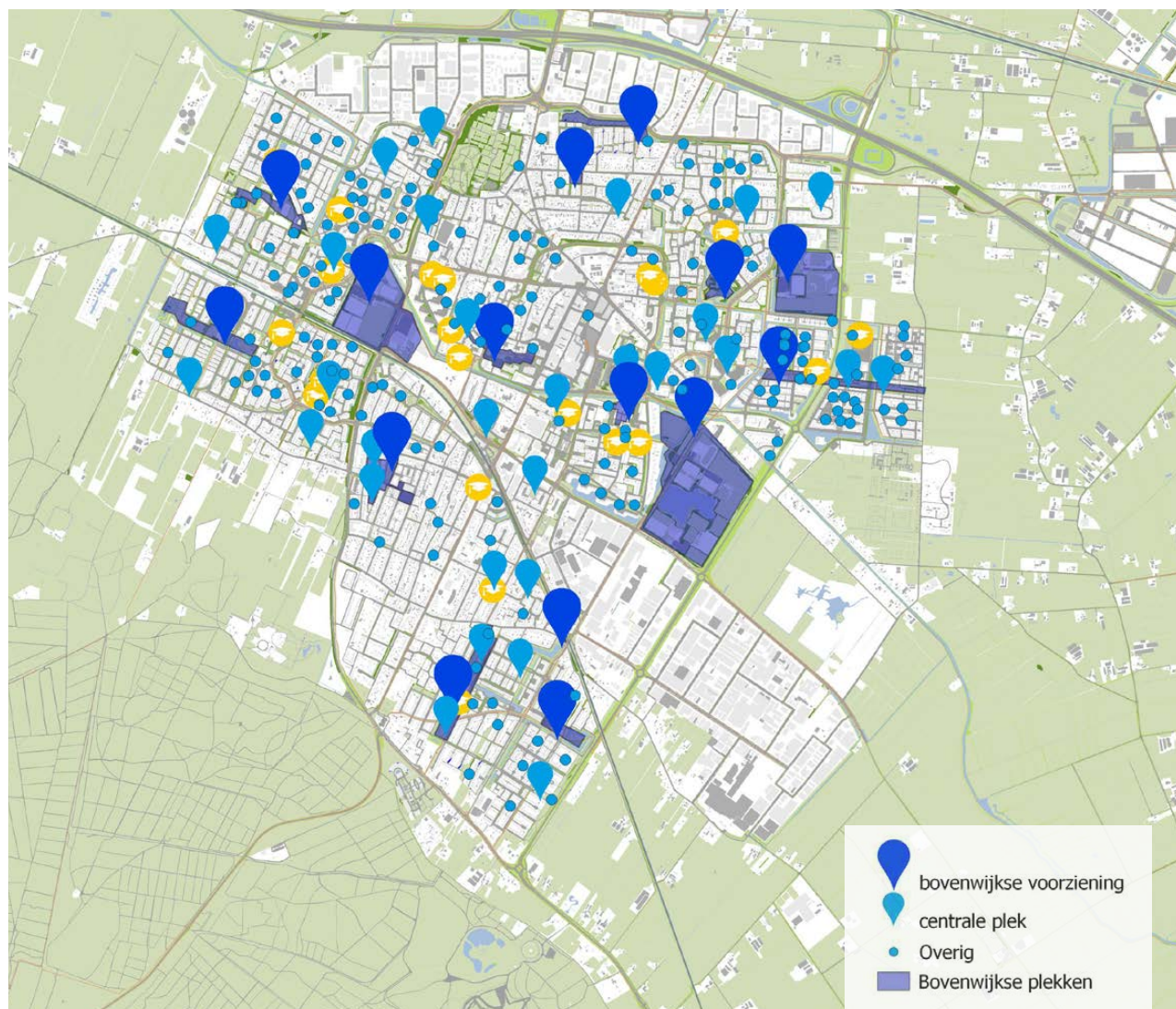
4.3 Stappenplan BOSS

Om samen met de bewoners tot een BOSS-plan te komen doorlopen we de volgende stappen:

1. Kwantiteit vastleggen in een hoofd- en nevenstructuur voor plekken en routes;

De hoofdstructuur zorgt ervoor dat er een eerlijke spreiding van voorzieningen is over de stad bereikbaar en toegankelijk voor iedereen! Het zijn aantrekkelijke bovenwijkse plekken in de stad aangevuld met een samenspeelplek in de buurt (buurtspeelplekken en buurtsportplekken) op maximaal 7-10 minuten lopen. De nevenstructuur zorgt ervoor dat er dichtbij huis maatwerk steunplekken liggen voor buurt- en straatontmoeting. Gezellige plekken met veel ontmoetingsmogelijkheden en een speel- of beweegaanleiding.

Kwantiteit vastleggen

Figuur: Globale verkenning speelplekken

4. Planvorming en realisatie oppakken op buurtniveau waardoor alle betrokkenen in- en extern breder leren kijken en prioriteren;

Via het wijkgericht werken en met behulp van staalkaarten worden gesprekken gevoerd in de wijk die een bredere scope hebben dan alleen spelen en sporten. Ook thema's als circulaire economie, biodiversiteit, klimaatadaptatie, wandelroutes, oversteekplekken en ruimte voor parkeren komen aan bod.

5. Organisatie en budgetten afstemmen op voorliggende punten.

Er wordt niet meer gewerkt met standaard termijnen voor speeltoestellen van 10 jaar maar met een mix van duurzame toestellen die 15 jaar of langer mee gaan en flexibele toestellen die korter meegaan. De flexibele schil kan ook deels bestaan uit een omgevallen klauterboom in plaats van een toestel of twee houten stammetjes als voetbaldoeltje. Hierdoor kunnen speelplekken makkelijker meegroeien met de behoefte in een buurt.

4.4 Pilots Dragonder Noord, Pioniersbuurt en Dragonder Oost

In de wijken Dragonder Noord en de pioniersbuurt starten we met pilots volgens de BOSS-systeematiek. In Dragonder is de aanleiding de bouw van het IKC Ronde Erf, de grootschalige reconstructies en het afkoppelen van regenwater. In West is de aanleiding dat een groot deel van de speelplekken zijn verouderd en aan vervanging toe zijn.

Voor deze wijken wordt in een overzichtskaart van de wijken vastgelegd waar de buurtplekken, steunplekken of misschien bovenwijkse plekken qua spelen zich bevinden. Welke wandelroutes liggen er die deze plekken met elkaar verbinden. Samen met de buurt gaan we uitzoeken wat veel gebruikte routes en plekken zijn.

Er worden kwaliteitskaarten ontwikkeld gericht op de verwachtingen (of wensen) van de bewoners. Hoe kan een plek eruit zien binnen bepaalde inhoudelijke (spelen, klimaat, circulair) en financiële kaders?

Voor de speelplekken wordt een vervangingsschema opgesteld. We gaan stapsgewijs toewerken naar oppakken van (speel) buurten in plaats van speelplekken of speeltoestellen.

Op basis van deze drie pilots gaan we een implementatieplan maken om het BOSS-beleid verder uit te rollen over Veenendaal.

Voorbeelden van BOSS-locaties

Klimaatadaptieve leefomgeving

Klimaatadaptieve leefomgeving

Het klimaat verandert. We hebben daardoor te maken met lange periodes van droogte, lange en intensieve regenbuien en lange periodes van hitte. Dit brengt risico's en problemen met zich mee zoals sterfte bij ouderen, wateroverlast, verdroging, slechte kwaliteit van het oppervlaktewater en ziektes zoals blauwalg, botulisme en boomziektes.

Via de Deltabeslissing en het Deltaprogramma Ruimtelijk Adaptatie hebben rijk, provincies en gemeenten afgesproken dat zij ervoor zorgen dat klimaatadaptatie onderdeel wordt van het beleid en dat de leefomgeving in 2050 klimaat- en waterrobuust is ingericht. Dit gebeurt in de stappen 'weten, willen, werken'. Wij geven hier vorm aan in een samenwerking met de Provincie Utrecht, het Waterschap Vallei en Veluwe en het Platform Water Vallei en Eem. Deze samenwerking heeft onder andere geresulteerd in een klimaateffectatlas ('weten') een Regionaal Manifest ('willen') en een Regionaal Adaptatie Plan ('werken').

De risico's voor nu en in de toekomst zijn goed in beeld gebracht door middel van de diverse landelijke en regionale klimaateffectatlassen ook wel stresstesten genoemd. Deze zijn ook van toepassing zijn op Veenendaal. De stresstesten zijn uitgevoerd door het rijk, het Platform Water Vallei en Veluwe en een aantal ingenieursbureaus. Met name is daarbij gekeken naar de thema's hitte, droogte, wateroverlast en overstromings-

gevaar. De stresstesten laten zien waar als gevolg van klimaatveranderingen in Veenendaal de (te verwachten) knelpunten zitten voor nu en 2050 ten aanzien van deze thema's. De stresstesten zijn daarom leidend bij het bepalen van de te nemen maatregelen.

De gemeente Veenendaal zet in op regenwatermaatregelen in de **voorkeursvolgorde vasthouden, bergen en gescheiden afvoeren**. Door het vasthouden en bergen van regenwater wordt het regenwater geïnfiltreerd en worden de afvoerpieken afgevlakt. Hierdoor is er minder kans op droogte en op wateroverlast. Het gescheiden afvoeren maakt dat het vuilwaterstelsel niet overbelast raakt bij hevige regenval, waardoor er ook geen noodoverstorten van het vuilwater naar het oppervlaktewater in werking hoeven te treden. Hierdoor wordt de kwaliteit van het oppervlaktewater beschermd. Helaas is het infiltreren van regenwater, wat de meest wenselijke wijze van vasthouden is, in de bodem van Veenendaal op grote schaal niet mogelijk. Dit maakt dat veel regenwater alsnog naar het oppervlaktewater afgevoerd wordt. Om dit zo optimaal mogelijk te doen leggen we een structuur aan van regenwaterriolen, voor een afvoer via doorgaans bestaande watergangen naar de Grift. Dat doen we planmatig aan de hand van een regenwaterstructuurplan. De mogelijkheid om extra watergangen te creëren is in de bestaande stad beperkt en vindt vooral plaats in nieuwe wijken.

Daarnaast kiezen we voor een groen/blauwe inrichting. Bomen en groen in het algemeen hebben een goede werking tegen hitte, droogte en wateroverlast. Bomen zorgen voor schaduw en verdamping en helpen daarom goed tegen hitte overdag. Een groene omgeving zorgt 's-nachts voor snellere temperatuurdaling dan een versteende omgeving, waardoor ook hitte in de nacht minder problematisch is in een groene omgeving.

Naast de openbare ruimte zet gemeente Veenendaal ook in op het bevorderen van klimaatadaptatie op particulier terrein. Onderstaand schema geeft aan hoe en op welke wijze er wordt ingezet op klimaatadaptatie. De volgende alinea's lichten dit schema verder toe.

5.1 Klimaatadaptatie openbaar terrein

5.1.1. Klimaattoets voor nieuwe ontwikkelingen

Bij nieuwe ontwikkelingen zoals de IKC's, nieuwe wijken (bijvoorbeeld Groenpoort) en inbreidingen worden al in een vroeg stadium kaders meegegeven m.b.t. watergangen, gescheiden regenwaterriool, wateropvang en groen in de plannen. Er wordt in de planvorming voorgesorteerd op een inrichting waarbij meer gekeken wordt naar meer groen en naar het vasthouden van water. Klimaatadaptatie staat daar dus duidelijk op de agenda.

Om duidelijke kaders te kunnen meegeven bij nieuwe ontwikkelingen wordt onderzocht hoe de juiste instrumenten daarvoor kunnen worden ingezet. De bestaande watertoets wordt vervangen door een klimaattoets cq. een integraal puntensysteem.

De in de Omgevingsvisie genoemde klimaattoets vindt zijn uitwerking in een integraal puntensysteem. Het puntensysteem helpt de gemeente en projectontwikkelaar concrete keuzes te maken over wat een klimaatbestendige inrichting is en helpt bij inrichtingsprojecten op deze keuzes te sturen. Daarbij wordt gekeken naar de klimaataspecten wateroverlast, hitte en droogte. En daarnaast naar circulariteit en natuurinclusief bouwen. De bedoeling is dat ontwikkelaars een aantal basis punten moeten halen en aanvullend kunnen kiezen uit een aantal maatregelen die extra punten opleveren.

5.1.2 Integraal kader bij wegreconstructies en BOSS-netwerk

Als een weg wordt gereconstrueerd of een BOSS-netwerk ontwikkeld wordt, dan is dat bij uitstek een gelegenheid om de leefomgeving klimaatadaptief in te richten. Immers op dat moment is er budget beschikbaar en wordt integraal naar een straat of gebied gekeken.

De ruimte die nodig is voor klimaatadaptieve maatregelen (groen, wadi's, watergangen) is tegelijk ook gewenst voor fietsen en wandelen en parkeren. De fietsontwikkelingen (elektrisch fietsen, speedpedelecs, driefietsen, bakfietsen) vragen om bredere fietspaden die gescheiden zijn van het autoverkeer. De groter worden personenauto's vragen om grotere parkeervakken. Meer ambities voor een gelijkblijvende ruimte of zelfs steeds kleiner wordende ruimte door inbreidingen.

Om te voorkomen dat de klimaatambities niet gehaald worden moet kritisch gekeken worden naar de benodigde en beschikbare ruimte en moeten functies geprioriteerd worden.

Leidend bij wegreconstructies en het BOSS-netwerk is de leeftijd en het vervangingsmoment. Bij een reconstructie worden de volgende beleidsdoelstellingen betrokken:

1. Als de riolering vervangen wordt, wordt gekozen voor de voorkeursvolgorde regenwater vasthouden, bergen, gescheiden afvoeren.
2. Bij rioolreconstructies in de openbare ruimte ontzorgen we bewoners bij het afkoppelen van regenwater op particulier terrein.
3. In wijken en buurten zijn de voetganger en fietser de belangrijkste weggebruiker.
4. 50 km wegen vallen samen met een hoofdgroenstructuur die ruimtelijke ordenend werkt.
5. We brengen de parkeerdruk in kaart en maken een afweging binnen de kaders van de parkeernormennota tussen de verschillende belangen in de openbare ruimte volgens onderstaande tabel.

In onderstaande tabel is uitgewerkt hoe de prioriteiten bepaald worden afhankelijk van het type en de functie van wegen en door type gebied waar we mee te maken hebben.

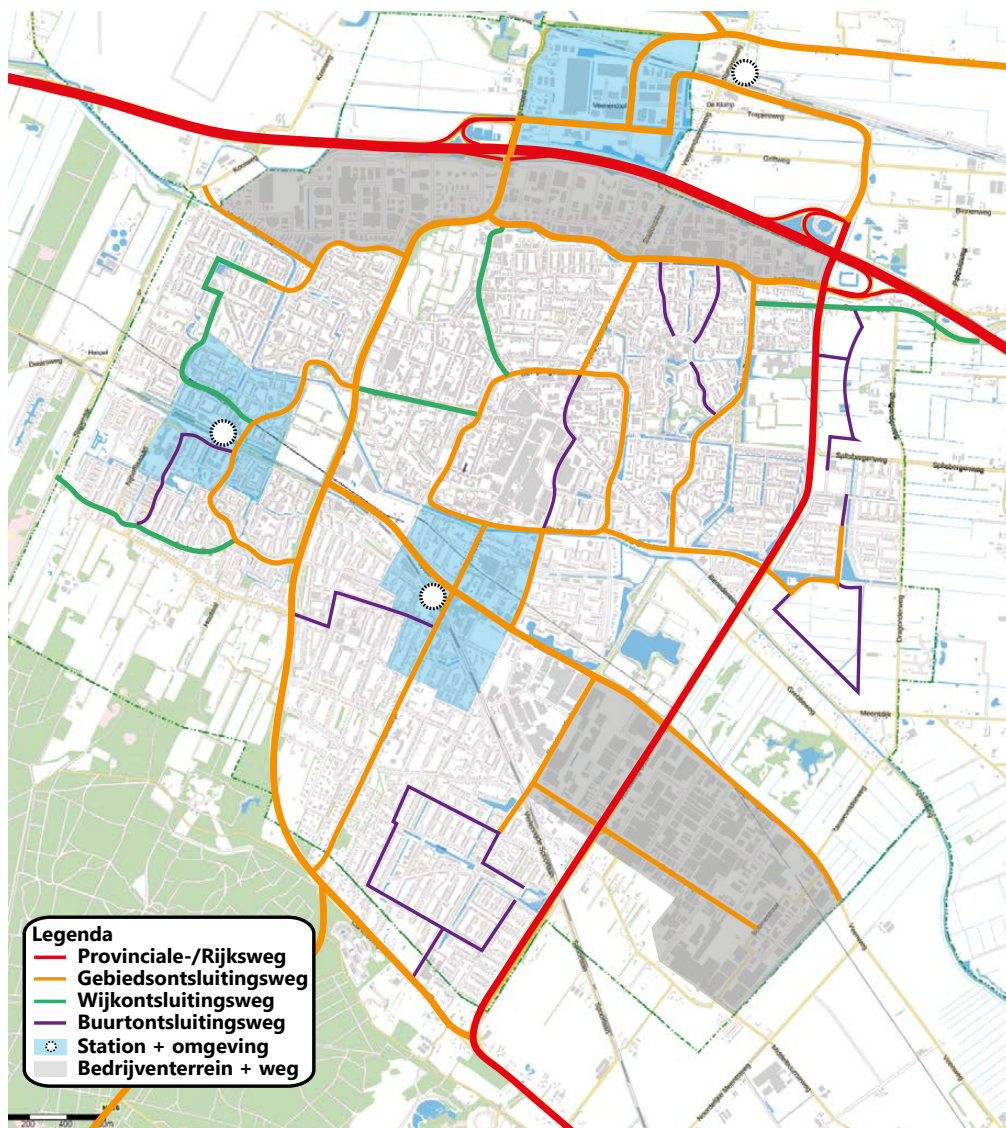
Zo kiezen we bij gebiedsontsluitingswegen bijvoorbeeld voor een groen en/of blauwe structuur en wordt het openbaar parkeren zoveel mogelijk beperkt. Bij een hoofdfietsroute is een noodzakelijke functie uiteraard de fiets. Verder wordt bij een hoofdfietsroute, indien mogelijk ruimte gecreëerd voor groen en water en wordt openbaar parkeren en verplaatsing per auto beperkt.

In woonstraten moet er ruimte blijven voor autoparkeren en wordt vergroend indien dit mogelijk is. Het vergroenen in woonbuurten vindt daarentegen in elk geval plaats op het BOSS-netwerk.

	Noodzakelijke functie	Indien mogelijk	Beperken
Gebiedsontsluitingswegen	• Auto en OV • Fiets scheiden van auto/ OV • Gescheiden voetpaden • Bestaande hoofdgroenstructuur	• Groen en/of blauwe structuur toevoegen	• Openbaar parkeren
Wijk- en buurtontsluitingswegen (wijk 50 km, buurt 30 km)	• Fietsen + wandelen • Auto + OV	• Openbaar parkeren • Groen/water	
Hoofdfietsroutes	• Fiets • Wandelen (gescheiden van fiets)	• Groen/water	• Openbaar parkeren • Auto
Woonbuurten – BOSS netwerk	• Spelen • Sporten • Groen en water • Wandelen	• Fiets	• Auto • Openbaar parkeren
Woonbuurten - overig	• Wandelen • Fietsen • Auto • Openbaar parkeren	• Groen • Water	
Binnenstad en wijkwinkelcentra	• Wandelen • Groen en water • Openbaar parkeren voor auto en fiets aan randen	• Fiets	• Auto • Fiets binnenstad
Industriegebieden	• Auto en OV • Fiets • Voetganger	• Groen/water	• Openbaar parkeren
Stationsomgevingen	• Wandelen • Fiets • OV • Openbaar parkeren	• Groen/water	• Auto
Parkgebieden	• Groen en water (hoofdgroenstructuur) • Wandelen		

Tabel prioritering functies

Onderstaande kaart geeft de wegenstructuur weer.

5.1.3 Wijkklimaatmaatregelen

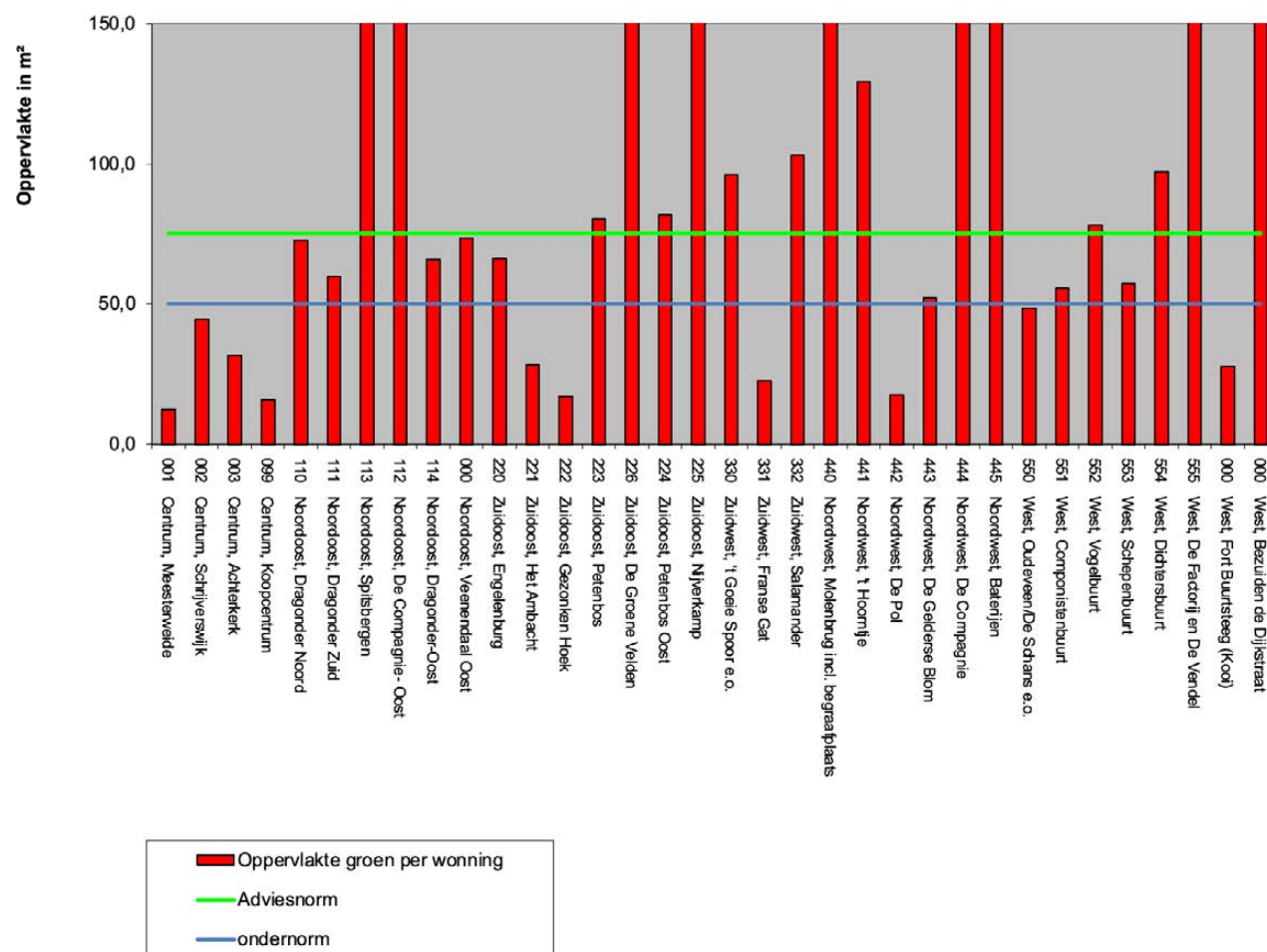
Het eerder genoemde Regionaal Adaptatie Plan RAP heeft als motto 'regionaal denken, lokaal doen'. Het 'lokaal doen' betekent voor Veenendaal onder andere het in overleg met de wijkmanagers en in overleg met de projectleiders voor wegreconstructies en het BOSS-netwerk, opstellen van wijkklimaatmaatregelen. Bij het opstellen en uitvoeren van deze plannen speelt burgerparticipatie een belangrijke rol. Waar mogelijk wordt op integrale wijze afstemming gezocht met energietransitie, circulariteit en andere opgaven waar de gemeente voor staat. Voor klimaatmaatregelen sluiten we aan bij de weg- en rioolreconstructies en BOSS-projecten, zoals deze voor de komende jaren gepland staan. De uitgevoerde stresstesten vormen de basis voor de klimaatmaatregelen.

5.1.4 Groene inrichting

Voor groen in de stad bestaan er geen wettelijke normen. De Raad voor het landelijk gebied (RLG) geeft als richtlijn 75m² groen per woning. Voor Veenendaal is in het bijgevoegde overzicht per buurt aangegeven hoeveel groen elke buurt heeft per huishouden. De aangegeven ondernorm geeft de aanwezige hoeveelheid groen per buurt voor middelgrote gemeenten vergelijkbaar met Veenendaal.

De eerdergenoemde parkeerdrukmetingen per buurt gecombineerd met dit overzicht leidt tot inzicht in kansen en knelpunten. Kansen liggen in wijken met weinig groen en lage parkeerdruk: hier is ruimte voor extra groen. Knelpunten liggen in wijken met weinig groen én veel parkeerdruk. Op dit moment kan de koppeling parkeerdruk-groen nog niet gemaakt worden maar dit wordt de komende tijd ontwikkeld (zie hoofdstuk 9 data en monitoring).

Oppervlakte groen per woning / buurt

Ontwikkeling groenwaarderingsregeling

In het groencompensatieplan uit 2015 is als doelstelling opgenomen: 'Toename van groen in Veenendaal, op plaatsen waar dat mogelijk is en met name in de wijken waar nu weinig groen is'.

De rol en functie van groen moet afgewogen worden tegen andere belangen in de openbare ruimte (zie prioriteringstabel). Bij voorkeur wordt groen toegevoegd, we willen immers vergroenen om de redenen die hierboven genoemd zijn. Vergroenen vindt vooral plaats langs de gebiedsontsluitingswegen, in de binnenstad en het BOSS-netwerk in de woonbuurten. Hierbij wordt nadrukkelijk ook gekeken naar het verbinden van woonbuurten met het buitengebied.

We willen daarnaast het bestaande groen zoveel mogelijk behouden. Als dit niet mogelijk is wordt het groen gecompenseerd volgens onze groencompensatieregeling. We gaan werken aan een nieuwe groenwaarderingsregeling die is gebaseerd op onderstaande prioriteitsvolgorde en waarin beter rekening gehouden wordt met de kwaliteit en waarde van het groen. Een oppervlak aan bomen heeft immers meer waarde dan hetzelfde oppervlak aan gras en een grote boom heeft meer waarde dan een kleine boom.

Toevoegen

- Bij wegreconstructies en BOSS-trajecten voegen we bomen en/of ander groen toe op locaties volgens de tabel in paragraaf 5.1.2

Behouden

- Bomen en groen worden zoveel mogelijk behouden
- Bomen van de lijst waardevolle bomen blijven in elk geval behouden

Compenseren

- Compensatie vindt bij voorkeur plaats in directe omgeving
- Indien dit niet mogelijk is elders binnen Veenendaal

Groen in Omgevingsplan

Bij nieuwe ontwikkelingen proberen we bestaand groen zoveel mogelijk te behouden. Tegelijk willen we ook woningbouw realiseren en kunnen bomen daarbij in de weg staan. We gaan onderzoeken hoe de verankering in het Omgevingsplan moet plaatsvinden om bestaand groen zo goed mogelijk te beschermen en te behouden.

Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen wordt gestimuleerd vanuit de gemeente Veenendaal. Ook gevelgroen en dakgroen zijn wenselijk om invulling te geven aan het vergroenen, zeker als er geen ruimte is voor bomen of plantvakken. Vanuit de openbare ruimte worden hiervoor randvoorwaarden opgesteld, zodat er heldere afspraken zijn over het private en openbare gebied. De verdere invulling van natuurinclusief bouwen maakt geen deel uit van dit plan omdat het hier niet de openbare ruimte betreft. Dit verloopt via het eerder genoemde puntensysteem.

Soortkeuzes en biodiversiteit

Biodiversiteit is een term die we gebruiken om de grote verscheidenheid aan insecten, dieren, planten, habitats en genen aan te duiden. We selecteren de beste soort bomen en planten voor die specifieke plek. Bij voorkeur is dit een inheemse soort, maar op locaties waar het microklimaat en de standplaats om exoten vragen passen we deze toe. We kiezen een mix van verschillende boomsoorten om het bomenbestand beter bestendig te maken tegen ziektes en plagen. We letten daarbij ook op de meerwaarde voor insecten of vogels.

Voor de begraafplaats wordt een duurzaam inrichtings- en beheerplan opgesteld gericht op meer biodiversiteit op de begraafplaats en droogtebestendigheid. Hoewel de primaire functie op de begraafplaats begraven is, is het een grote groene long in een versteend gedeelte van Veenendaal dat ook dienst kan doen als rustig wandelpark.

Ecologisch maaibeheer voor bermen en oevers

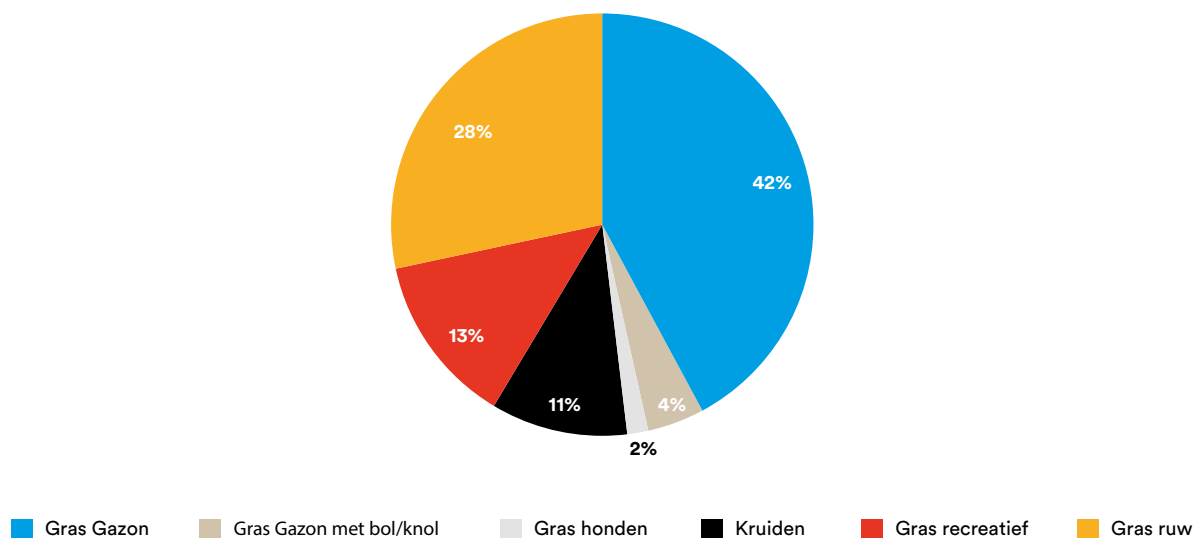
Gemeente Veenendaal kiest al jaren voor ecologisch maaibeheer, omdat dit de biodiversiteit, de overlevingskans van insecten en de belevingswaarde van bermen vergroot. Eco-logisch bermbeheer houdt in dat we minder maaien, meer gefaseerd maaien en maaisel afvoeren. Voorheen werd maaisel vaak achtergelaten in de berm. Door het maaisel af te voeren krijgen kruiden de kans om te groeien.

Wij hebben afgelopen jaren het eentonige beeld van de bermen aangepast in een afwisselende begroeiing met kruiden en kleur. Deze verandering biedt veel kansen voor vlinders, insecten en andere soorten, wat de biodiversiteit van het gebied ten goede

komt. Daarnaast zijn bloemige bermen aantrekkelijker voor voorbijgangers. Op die manier dragen we bij aan het vergroten van de biodiversiteit, het ondersteunen van insectenpopulaties, en het realiseren van kleurrijke en diverse natuur om de hoek. Het ecologisch bermbeheer vloeit voort uit het Groenstructuurplan, kruidenbeheerplan en inventarisaties van bermen.

Ook wordt flexibel in tijd gemaaid, afhankelijk van droogte en neerslag en zaadzetting van geïnventariseerde soorten. In 2014 zijn we gestart met het ecologisch beheren van onze bermen en gazons. Gemeente Veenendaal pakt dit samen op met deskundige lokale ondernemers. Er is een kanskaart (inventarisatie) gemaakt voor de gemeentelijke bermen en

Oppervlakte beheergroep grassen

gazons, waarbij wordt gekeken op welke plaatsen de meeste winst te behalen is voor de ecologische ontwikkeling en dus een bloemrijke vegetatie.

In 2021 is begonnen met de inventarisatie van de locaties voor de omvorming van gazons naar ecologisch beheerde bermen i.v.m. de eikenprocessierups. Dit is een 5-jarenplan, eveneens met een lokale partner ontwikkeld, en zal de komende jaren op diverse plaatsen onder of bij eikenstructuren geïmplementeerd worden.

Dynamisch maaibeheer gazons

Bij speeltuinen, speelveldjes, hondenloslooptgebieden, langs parkeerplaatsen en gazons kleiner dan 2 meter blijft het oude beheer (frequent maaien) van kracht. Voor de overige gazons gaan we langzaam over op dynamisch maaibeheer en sluiten we steeds meer aan bij de wensen en kansen voor een specifieke plek. Zo kijken we welke gazons geschikt zijn voor het zogenaamde ‘sinusbeheer’ en kijken we waar het maaien rond obstakels (palen en bomen) verminderd kan worden om ze te laten aansluiten bij andere stukken die ecologisch beheerd worden bijvoorbeeld bomen langs oevers. Ook wordt door minder rond bomen te maaien schade aan bomen voorkomen. Bij het sinusbeheer worden er bij het maaien stukken overgeslagen, zodat er veel variatie ontstaat op een klein stukje gazon. De eerste ronde wordt er een slingerend pad (‘sinus’) gemaaid over het gazon. De tweede ronde wordt weer een ander stuk gemaaid en wordt het eerste pad overgeslagen. De derde ronde wordt alles gemaaid wat in de eerste 2 rondes niet gemaaid is. Dit type beheer zorgt voor gelaagdheid en structuur in de begroeiing, zodat er altijd wat bloeiends te vinden is. Meer informatie hierover is te vinden bij de Vlinderstichting.

Aandachtspunten bij het dynamische maaibeheer zijn de bestaande contracten met aannemers en de benodigde communicatie richting bewoners, omdat bewoners zullen moeten wennen aan een ander beheer. Bij het omvormen van

gazon naar ruw gras/sinusmaaien wegen we de te behalen winst qua biodiversiteit af tegen andere belangrijke zaken zoals de verkeersveiligheid, het belang van opruimen van hondenpoep en afval (blijft vaker liggen in hoog gras) en het draagvlak bij bewoners. Geleidelijk daalt hierdoor het aandeel gazon dat nu nog 42% is. Voor deze manier van beheren is geen CROW beeldmeetlat vastgesteld en dit valt dus buiten de schouwrondes.

5.2 Klimaatadaptatie particulier terrein

Daarnaast richten we ons op regenwatermaatregelen en vergroenen op niet-openbaar terrein. We maken onderscheid tussen de bestaande bouw en nieuwbouw en kiezen voor deze twee doelgroepen een andere strategie.

5.2.1 Bestaande bouw: verleiden

Voor bestaande bouw zetten we in op verleiden middels inzet van regenwatercoaches, communicatiecampagnes, subsidieregelingen en het ontzorgen van het afkoppelen bij rioolreconstructies.

Voor het afkoppelen en vergroenen op terrein van particulieren en scholen/instellingen zijn er sinds 2017 en 2019 subsidie-regelingen ingesteld. Particulieren die mee doen blijken doorgaans te kiezen voor het afkoppelen van regenwater en in veel mindere mate voor het vergroenen van het terrein. Bij scholen is het andersom: de subsidie-aanvragen betreffen meestal het vergroenen van het terrein en is er minder interesse voor het afkoppelen van regenwater. Andere instellingen dan scholen hebben tot dusver geen aanvragen voor subsidie ingediend. Ook de aanvragen vanuit scholen was erg beperkt. Er valt hier dus nog nadrukkelijk winst te behalen.

Daarnaast is er in 2019 een pilot gedaan in de Stationswijk voor het afkoppelen en vergroenen op particulier terrein met een volledige bekostiging en ontzorging door de gemeente. De deelname bleek daarbij erg hoog. Dit in tegenstelling tot het

meeliften bij reconstructies waarin er een gedeeltelijke tegemoetkoming was voor de bewoners door middel van subsidie. Daar bleek beduidend minder animo voor het afkoppelen. De gemeenteraad heeft daarom besloten voor de jaren 2021 t/m 2025 jaarlijks 150.000 vrij te maken voor het volledig ontzorgen en bekostigen van het afkoppelen op particulier terrein in straten waar een gemeentelijk regenwaterriool wordt aangelegd.

5.2.2. Nieuwbouw: verplichten en onderhandelen

Bij nieuwbouw zetten we in op verplichten en onderhandelen. De landelijke bouwwetgeving verplicht al de aanleg van een gescheiden regenwaterriool op particulier terrein zodat meteen of in de toekomst kan worden aangesloten op het gemeentelijke regenwaterriool. Bij het opstellen van het Omgevingsplan zijn regels in ontwikkeling voor het vasthouden en eventueel infiltreren van regenwater op eigen terrein bij nieuwbouw. Via onderhandelingen en het puntensysteem maken we nadere afspraken bovenop de verplichte maatregelen met ontwikkelaars over klimaatadaptieve maatregelen.

5.3 Acceptabele wateroverlast

De toename van de hoeveelheid en de intensiteit van regen kan leiden tot meer wateroverlast. De vraag is nu wanneer we wateroverlast acceptabel vinden en wanneer wateroverlast aanleiding is voor het nemen van (al dan niet preventieve) maatregelen. Het in het GWRP 2017-2020 ingezette beleid zetten we in dit OPOR voort.

Dat betekent dat afhankelijk van de omvang, de diepte van plassen en de duur van 'water-op-straat', er sprake is van hinder, overlast of schade. Hinder, overlast en schade zijn onder bepaalde omstandigheden acceptabel. In bijlage 3 is voor een 'toetsbui', een 'hevige bui' en een 'extreme regenbui' weergegeven welke situatie zich nog mag of kan voordoen. Hieronder is in de tabel de ambitie van de gemeente voor woongebied, winkelgebied en bedrijventerrein weergegeven.

	Toetsbui 08+13% (22,6 mm in 60 min.)	Hevige bui (52 mm in 215 min.)	Extreme bui (93 mm in 70 min.)
Woongebied	Grote plassen zijn acceptabel	Wateroverlast zonder schade is acceptabel	In maximaal 5 panden schade is acceptabel
Winkelgebied	Alleen kleine plassen zijn acceptabel	Grote plassen zijn acceptabel	Wateroverlast zonder schade is acceptabel
Bedrijventerrein	Grote plassen zijn acceptabel	Wateroverlast zonder schade is acceptabel	In maximaal 5 panden schade is acceptabel

Bui 08 is een bui die theoretisch eens per 2 jaar voor komt en is een gangbare toetsbui uit de leidraad riolering die gebruikt wordt voor een rioolontwerp. De 13% is een klimaatcorrectie zoals de gemeente Veenendaal deze toepast. Een hevige bui is een bui van 52 mm zoals is opgetreden in Veenendaal in juli 2014 en een extreme bui is de landelijk bekende bui van Herwijnen (93 mm in 70 minuten). De recente Valkenburgbui (182 mm in 48 uur, incidentie eens per 1000 jaar) laat zien dat niet elke situatie voorzien kan worden met de bui van Herwijnen.

We stimuleren een circulaire economie

We stimuleren een circulaire economie

Omgevingsvisie:

“We kijken onder andere naar hergebruik van materialen als beton, grond, asfalt. We stellen eisen aan de hergebruikte materialen: deze mogen geen gezondheidsrisico's opleveren”.

Er zijn vier belangrijke redenen om meer circulair te gaan werken:

1. De explosieve vraag naar grondstoffen
2. De afhankelijkheid van het buitenland
3. De samenhang met de klimaatopgave (CO2 uitstoot)
4. Nationaal beleid (waaraan ook gemeenten moeten voldoen)

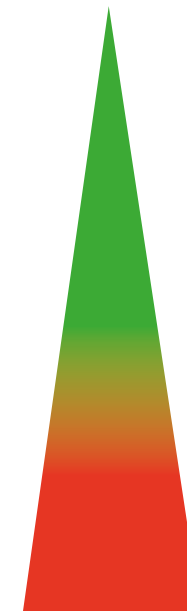
In 2050 wil Veenendaal 100% circulair zijn. De rijks-tussendoelstelling is om 50% minder primaire grondstoffen (mineraal, fossiel, metalen) te gebruiken in 2030. In 2023 moeten overheden alles circulair inkopen. Om deze doelstellingen te halen, moeten we nu aan de slag.

6.1 Circulair beheer openbare ruimte

Al in de ontwerpfase en inkoopfase moet de vraag gesteld worden: is de aankoop wel echt nodig en als tweede: is het mogelijk circulaire materialen te gebruiken? En hoe moet gebouwd worden om aan het einde van de levensduur de materialen weer opnieuw te kunnen gebruiken. Bij wegconstructies, bij vervanging van speeltoestellen, bij vervanging van beschoeiingen etc. De ladder van circulariteit is uitgangspunt bij het beoordelen van circulariteit aan de start van het ontwerpproces.

Figuur: ladder van circulariteit (R-strategie)

Product slimmer gebruiken en maken	R0 Refuse	Product overbodig maken door van z'n functie af te zien, of die met een radicaal ander product te leveren
	R1 Rethink	Productgebruik intensiveren (bijvoorbeeld door producten te delen, of multifunctionele producten)
	R2 Reduce	Product efficiënter fabriceren door minder grondstoffen en materialen in het product, of in het gebruik ervan
Levensduur verlengen van product en onderdelen	R3 Re-use	Hergebruik van afgedankt, nog goed product in dezelfde functie door een andere gebruiker
	R4 Repair	Reparatie en onderhoud van kapot product voor gebruik in zijn oude functie
	R5 Refurbish	Opknappen of moderniseren van oud product
	R6 Remanufacture	Onderdelen van afgedankt product gebruiken in nieuw product met dezelfde functie
Nuttig toepassen van materialen	R7 Repurpose	Afgedankt product of onderdelen daarvan gebruiken in nieuw product met andere functie
	R8 Recycle	Materialen verwerken tot dezelfde (hoogwaardige) of mindere (laagwaardige) kwaliteit
	R9 Recover	Verbranden van materialen met energierecuperatie

Instrumenten die we in (kunnen) zetten binnen de projecten in de openbare ruimte zijn in onderstaand schema weergegeven. Instrumenten, naast de R-strategie, die we standaard gebruiken binnen projecten zijn 'Meetlat Project, Moederbestek.nl, EconomischMeestVoordeligelnschrijvingen.nl en de Projectmodule. De komende periode worden ook stappen gezet richting het materialenpaspoort.

Werken aan circulariteit in de openbare ruimte vindt op twee manieren plaats:

1. Via het stellen van minimale eisen bij inkoop
2. Via het deelnemen in convenanten en in pilots rond inkoop en ontwerp volgens de ladder van circulariteit.

Figuur Instrumenten in de Circulaire Economie
(bron: Bouwcirculair.nl)

6.1.1 Minimale eisen inkoop

Het gemeentelijke inkoopbeleid geeft aan dat er duurzaam moet worden ingekocht. Bij aanbestedingen stellen we eisen rond het % voor gebruik van circulaire materialen en het minimaliseren van de milieukostenindicator. Deze geeft de milieu-impact weer van een materiaalkeuze uitgedrukt in euro's. Daardoor kunnen aanbiedingen goed met elkaar vergeleken worden qua duurzaamheid.

Circulair weg- en kunstwerkenbeheer

In het ontwerp wordt bekeken of verhardingen en/of kunstwerken noodzakelijk zijn of dat er ruimte is voor bijvoorbeeld groen. Dit scheelt materialen, maar helpt ook voor de klimaatadaptatie. Uiteraard blijven deze zaken noodzakelijk. In de uitvraag worden in ieder geval minimale eisen (moederbestek) gesteld aan de materialen, maar door EMVI-criteria (Economisch-MeestVoordelig) wordt de markt uitgedaagd om voor een (fictieve) korting zo circulair mogelijk het project te realiseren, rekening houdend met het materiaal en materieel dat wordt ingezet. In de gemeente zijn er al een aantal pilots uitgevoerd, zo ligt er op de Kerkewijk de eerste asfaltdeklaag met 50% hergebruikt asfalt en zijn er bij de surfvijver twee zo circulaire mogelijke bruggen gerealiseerd. Wij blijven vernieuwingen een kans geven om de transitie mogelijk te maken.

Circulair rioolbeheer

Voor rioolbeheer wordt van oudsher altijd al gekeken naar kansen om materialen niet te hoeven gebruiken. Vrijverval (dus geen rioolgemalen) waar mogelijk. Verder wordt voor betonproducten aangesloten bij het hieronder genoemde Bouwcirculair. Voor diameters tot 500 mm kiezen we voor PVC riolering, met als voordeel een langere levensduur en minder materiaal. Echter wordt PVC beperkt gerecycled en is er nog een weg te gaan om PVC meer circulair te maken.

Spelen en sporten

Ook binnen het taakveld sporten en spelen werken we de komende tijd nog vooral experimenteel en door het stellen van minimale eisen bij de inkoop. Er liggen kansen door restdelen van speeltoestellen in te zetten voor een nieuwe speelfunctie. Denk aan palen van een speelhuisje gebruiken als slalom-parcours. De regelgeving rond speeltoestellen is echter streng waardoor de kosten voor keuringen kunnen oplopen bij dergelijke toepassingen.

Toepassing van hout uit het groenbeheer voor natuurlijk spelen wordt steeds meer toegepast. Daarnaast draagt het principe van het BOSS-beleid bij aan meer circulariteit, een duurzame basis die lang meegaat aangevuld met elementen die goedkoper zijn, veelal van natuurlijke materialen zoals bijv. Een klauterboom in plats van een toestel, die minder lang meegaan, maar waardoor de speelplek beter mee kan groeien met de leeftijd van de kinderen in de buurt. Dit is duurzamer en meer circulair dan de huidige werkwijze.

Groenbeheer

Binnen het groenbeheer is de belangrijkste ambitie het behouden van groen. Dit is tevens de hoogste trap binnen de ladder van circulariteit namelijk het voorkomen van ontstaan van groenafval. Daarna wordt gezocht naar hergebruiksmogelijkheden (inzet voor de meubelindustrie of voor speelfuncties). Als groenafval niet te voorkomen is wordt het ingezet voor lokale duurzame energie en gaat het naar de biomassacentrale in Ede. Tot slot gaan we aansluiten bij bouwcirculair groenketen. In het vervangingsschema voor het materieel wordt gekeken of het haalbaar is te kiezen voor een duurzaam alternatief.

Monitoring

Vanaf 2021 worden projecten aangemeld in de projectenmodule van Bouwcirculair, in deze projectenmodule wordt samen door de opdrachtnemer een dossier samengesteld waarbij de mate van circulariteit en CO2 besparing bepaald en gecontroleerd kan worden. Dit maakt het mogelijk dat vanaf 2022 wanneer de projecten zijn afgerond per project, maar ook voor alle projecten samen, de mate van circulariteit en de bespaarde CO2 weergegeven kan worden. Op deze wijze is monitoring van de realisatie van de ambitie inzichtelijk. Kanttekening is dat we vooralsnog enkel de projecten meenemen en het onderhoudswerk niet inzichtelijk is.

6.1.2 Convenanten en pilots

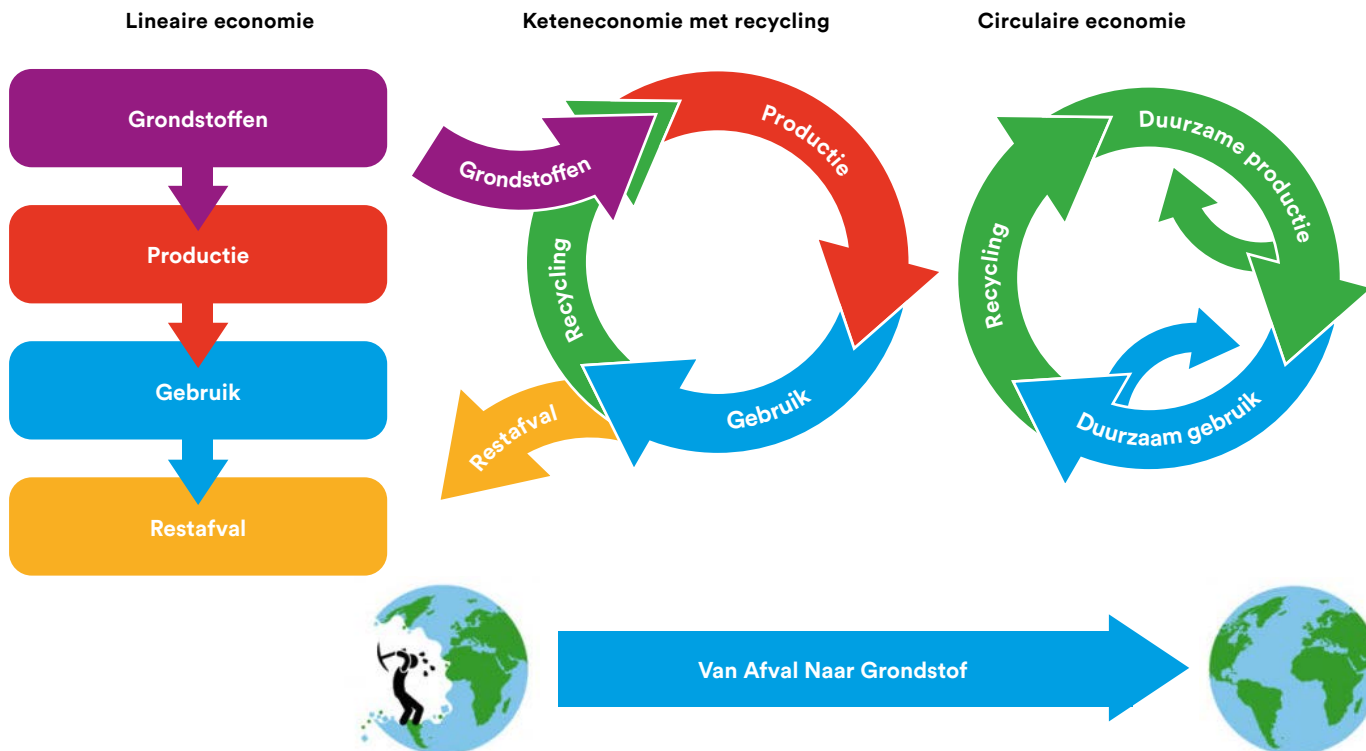
Bouwcirculair

Wij hebben als gemeente een convenant ondertekend voor de betonketen, dit is inmiddels Bouwcirculair, een (netwerk) organisatie die gezamenlijk alle projecten wil verduurzamen (naast circulariteit ook CO2 uitstoot beperken). Doel van de organisatie is om gezamenlijk (opdrachtgevers en opdrachtnemers) af te spreken wat het minimale percentage circulariteit kan/moet zijn dat in alle uitvragen van opdrachtgevers opgenomen wordt. Inmiddels hebben zij bestaande instrumenten inzichtelijk gemaakt en ook eigen instrumenten ontwikkeld om opdrachtgevers en opdrachtnemers te faciliteren in het proces/project. (zie figuur 6.2). Naast het werken met de instrumenten nemen wij deel aan Asfaltketen Oost-Nederland en betonketen Foodvalley. Door 4x keer per jaar bij elkaar te komen en de nieuwste ontwikkelingen te bespreken en gezamenlijk bepaalde thema's verder uit te diepen wordt de kennis ontwikkeld en gedeeld en waar mogelijk instrumenten verbeterd.

Werkplaats bouw van Living Lab Regio Food Valley circulair en Cirkelstad Veenendaal

De regionale partijen willen samen de transitie naar een circulaire economie versnellen. Zij hebben de ambitie om in de Regio Foodvalley een brede circulaire beweging op gang te brengen. Vooral om te experimenteren en innoveren in de praktijk. Samenwerking tussen ketenpartijen, tussen sectoren en ook tussen de ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en overheden is daarvoor noodzakelijk. Ook met andere initiatieven binnen en buiten de regio wordt samenwerking versterkt, om optimaal gebruik te maken van bestaande kennis en netwerken.

Binnen de werkplaats bouw werkt Living lab Food Valley samen met Cirkelstad Veenendaal aan circulaire bouwprojecten. Ook circulaire projecten in de openbare ruimte worden hierbinnen opgepakt zoals een brug die volledig circulair wordt gerealiseerd.

Circulaire openbare verlichting en Utrechtse keten voor OVL

Op dit moment liggen we op schema om de milieudoelstelling ten aanzien van de openbare verlichting te realiseren (energie- en materiaalgebruik). Veenendaal heeft de OVL masten in eigen beheer genomen om op die manier flexibeler te kunnen inspelen op de vervangingsopgave en verduurzamingsopgave. Om de doelstellingen te kunnen behalen zal de komende jaren verder geïnvesteerd moeten worden in de vervanging van armaturen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij het moment dat de armaturen aan vervanging toe zijn omdat voortijdige vervanging geen duurzame keuze is.

Verder hebben we binnen Openbare verlichting het over verschillende producten en diensten die meer circulair moeten worden (zie onderstaande tabellen). Veenendaal werkt samen met de Utrechtse keten voor openbare verlichting om voor deze producten en diensten de circulariteit te verhogen en de MKI te verlagen. We hanteren de leidraad circulariteit openbare verlichting bij het maken van keuzes.

Producten

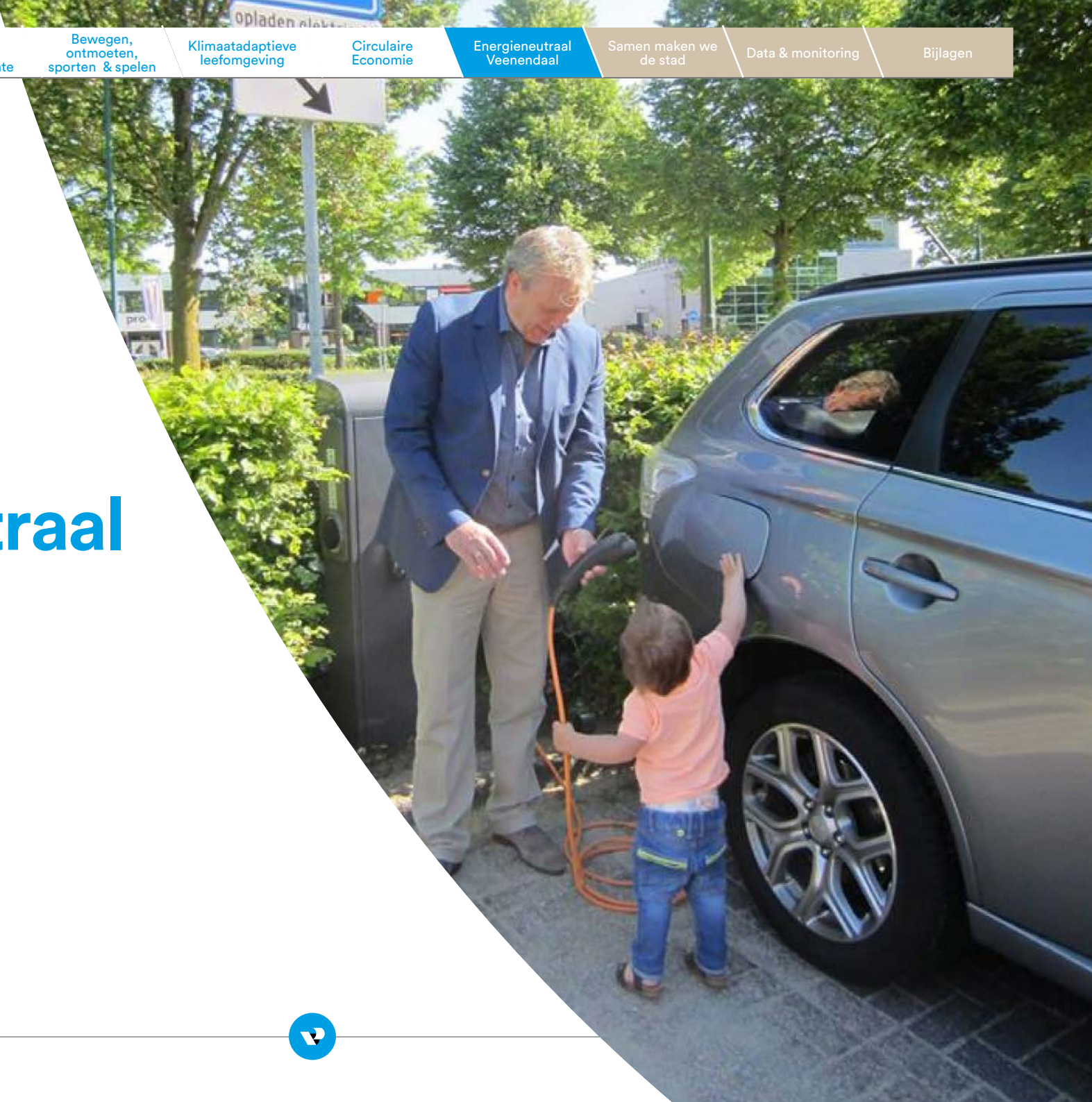
- Lichtmasten
- Armaturen
- Lichtbronnen
- Kabels en leidingen
- Kasten en technische installatie

Diensten

- Ontwerp
- Aanleg
- Beheer
- Onderhoud
- Herstel van schade en storing

Energieneutraal Veenendaal

Energie neutraal Veenendaal

In 2050 wil Veenendaal energie neutraal zijn. Het programmaplan Energie neutraal Veenendaal 2022-2025 dat in juni 2021 is vastgesteld door de gemeenteraad biedt daarvoor de basis. Dit hoofdstuk beschrijft wat de gemeente vanuit het beheer van de openbare ruimte kan bijdragen aan deze doelstelling.

We onderscheiden in deze paragraaf welke rol de volgende zaken spelen bij het behalen van deze doelstellingen:

1. Mobiliteit
2. Beheer van de openbare ruimte
3. Infrastructuur voor energietransitie

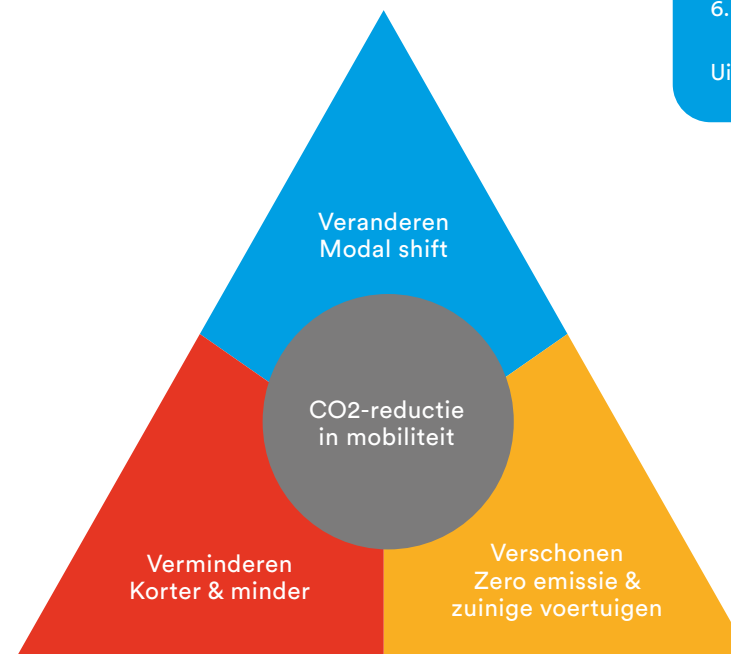
7.1 Mobiliteit

Een belangrijke pijler binnen het programma Energieneutraal is het **verduurzamen van de mobiliteit**.

We werken volgens de zgn Trias Mobilica, verminder mobiliteit, verander naar duurzamere vormen van mobiliteit (fietsen en lopen) en als er toch per auto of OV kilometers moeten worden gemaakt, verduurzaam deze dan door elektrisch of op waterstof te rijden.

Naast verduurzaming ligt **verkeersveiligheid** als een paraplu boven alle verkeersdoelstellingen. Veenendaal werkt aan een Strategisch Plan Verkeersveiligheid om verkeersonveilige situaties beter in beeld te krijgen en te kunnen prioriteren. Dit SPV wordt gebruikt om vervolgens een uitvoeringsprogramma te maken gebruik makend van koppelkansen met geplande wegreconstructies en beschikbare subsidies.

Daarnaast is er recentelijk vanuit de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV) een roep om de gehele bebouwde kom 30 km te verplichten en in straten zonder trottoirs zelfs 15 km. Een tweede kamer motie geeft ook de wens aan van 30 km binnen de bebouwde kom tenzij er zwaarwegende redenen zijn dit niet te doen. In verband met de verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid van de woonwijken zullen gebiedsontsluitingswegen 50 km wegen blijven. Financiering van uitvoering en handhaving zijn onduidelijk. Bij wegreconstructies wordt dit advies in de afwegingen meegenomen.

“Belangrijkste opgaven mobiliteit

1. Het behouden en verbeteren van de bereikbaarheid;
2. Naar een optimaal fiets- en wandelnetwerk;
3. Kwaliteitsimpuls openbaar vervoer;
4. Realiseren van duurzame mobiliteit;
5. Verbeteren verkeersveiligheid;
6. Werken met passende parkeermogelijkheden

Uit: Omgevingsvisie Veenendaal 2020

Naar een optimaal en veilig fietsnetwerk

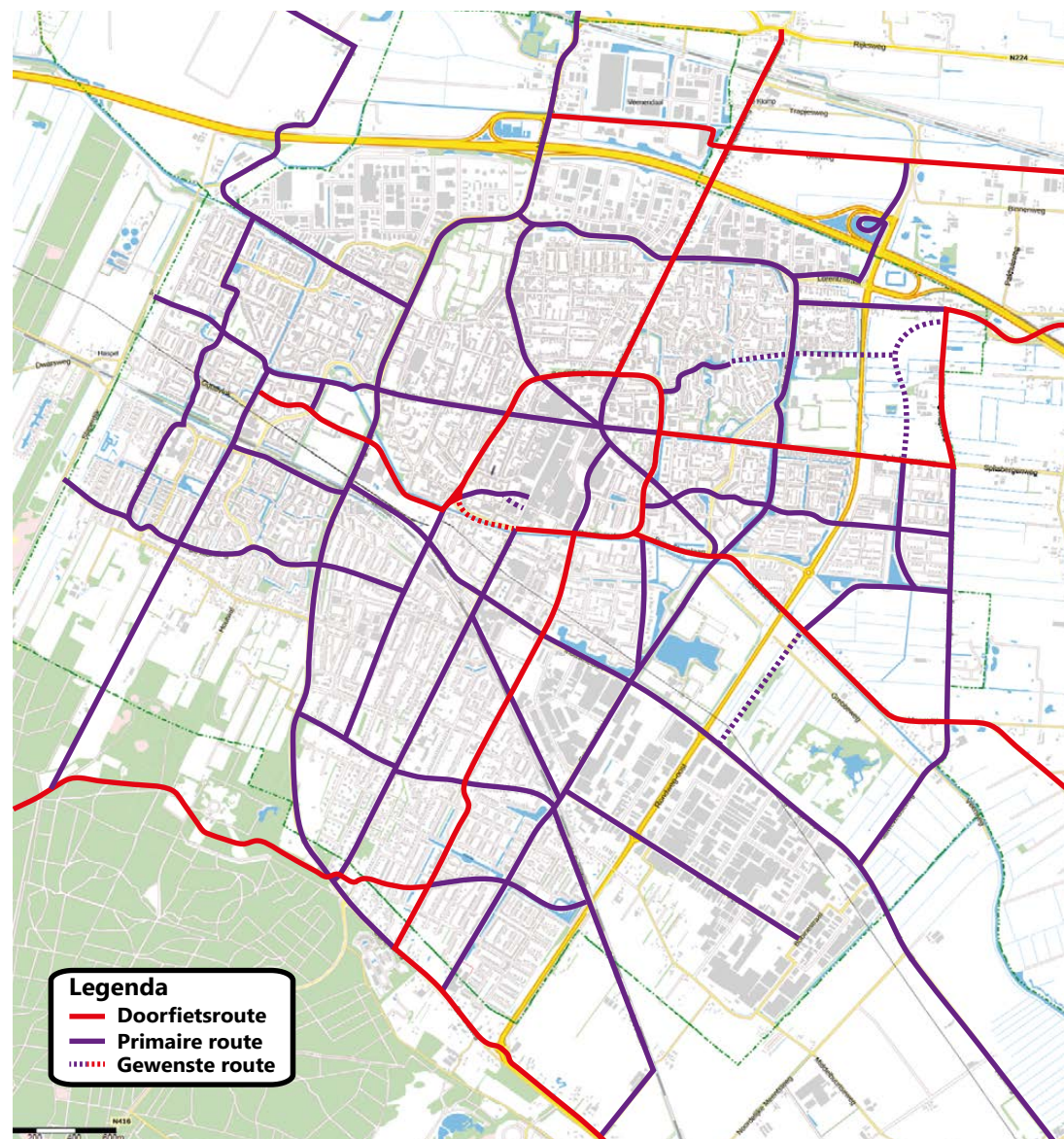
In de Omgevingsvisie staat reeds gedetailleerd beschreven welke keuzes er worden gemaakt om het fietsnetwerk in onderstaande kaart te realiseren. Het doel is snelle veilige fietsverbindingen binnen Veenendaal en naar de regio.

Het uitvoeringsprogramma in bijlage 4 geeft weer welke fietsverbeteringen er in deze planperiode 2022-2025 worden gerealiseerd en welke op een later natuurlijk moment zullen gaan plaatsvinden. Naast het op orde brengen van een veilig fietsnetwerk zetten we in op fietseducatie (fietsverkeersexamen) en fietsstimuleringsprojecten. (bijvoorbeeld fiets je fit, doortrappen).

Naar een optimaal en veilig wandelnetwerk

Voor het wandelnetwerk sluiten we aan bij de BOSS-systematiek zoals in hoofdstuk 4 beschreven is. Op basis van bevragingen worden veelgebruikte routes in beeld gebracht. Zo ontstaat een netwerk van veelgebruikte wandelroutes. De volgende stappen zijn het aantrekkelijker en veiliger maken van deze veelgebruikte routes. Routes worden aantrekkelijker door ontbrekende schakels toe te voegen, door verbeteringen van groen en/of water en het aanbrengen van speelaanleidingen. Hierbij worden ook verbindingen naar het buitengebied en het centrum betrokken.

Daarnaast zijn de winkelgebieden en IKC-omgevingen bij uitstek wandelgebieden en krijgt de voetganger prioriteit bij de inrichting.

Kwaliteitsimpuls Openbaar vervoer

We zetten in op een hoogwaardig busnetwerk. We willen, in overleg met partijen, snelle doorgaande busverbindingen en een busnetwerk binnen Veenendaal die de woonwijken met de treinstations, economische centra en scholen verbindt.

De komende jaren werken we aan

- Verbetering bereikbaarheid Veenendaal-oost
- Verbetering fietsparkeren en informatievoorziening bij bushaltes
- Regionaal OV plan ism Food Valley

We zetten in op een hoogwaardig spoornetwerk, stations en optimale dienstregelingen. We versterken de stationsomgeving van de stations Veenendaal-De Klomp, Veenendaal Centrum en Veenendaal West. We gaan samen met betrokken partners en overheden voor het behoud van de IC-status van Veenendaal-De Klomp. En we realiseren samen met hen goede en voldoende stallingsvoorzieningen voor fietsen en auto's, elektronische reisinformatie, goede overstapmogelijkheden tussen bussen en treinen, voldoende OV-fietsen en aanwezigheid van alle basisvoorzieningen. De komende jaren werken we aan:

- Fietsparkeren verbeteren en OV fietsen stations Veenendaal
- Verbeteringen wandelverbindingen tussen verdichtingslocaties en station centrum
- Voorbereidingen verbeteringen omgeving Veenendaal centrum ivm groei reizigers

Duurzame mobiliteit

De transitie van traditioneel vervoer naar waterstof en elektriciteit ontwikkelt zich snel. Voor zwaar vrachtvervoer wordt landelijk ingezet op waterstof. Voor personenvervoer op elektriciteit. Voor de categorie daartussen (bestelbusjes, personenbusjes) zijn beide vormen in ontwikkeling.

Het Klimaatakkoord verplicht de gemeente om elke twee jaar een laadvisie en plaatsingsbeleid op te stellen. Eind 2021 wordt

de eerste versie hiervan door het college vastgesteld. Deze frequente herziening is nodig omdat de ontwikkelingen snel gaan en moeilijk meer dan 2 jaar vooruitgekeken kan worden. De verwachte groei van het aantal benodigde laadpalen (1 laadpaal verzorgt twee laadpunten) in Veenendaal staat in onderstaande tabel:

	Publieke laadpunten	Privaat en semi-publiek
2020	122	677
2025	462	2033
2030	865	4856

Bron: EV Outlooks verwachte ontwikkeling laadvoorzieningen Veenendaal

Het beleid voor het realiseren van laadvoorzieningen voor 2022-2023 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

1. We volgen de ladder van laden (laden op eigen terrein, zowel werk als privé, daarna semipublieke voorzieningen, als laatste publieke laaddiensten).
2. In 2022 vindt middels afspraken in de nieuwe concessie een snelle pro-actieve uitbreiding van publieke laadpunten plaats gebaseerd op een prognosekaart.
3. Indien laden op eigen terrein niet mogelijk is geldt voor woonbuurten het beleid paal volgt auto (op verzoek van een e-rijder die voldoet aan bepaalde voorwaarden, wordt een laadpaal geplaatst).
4. Op strategische locaties is extra ambitie mogelijk in de vorm van laadpleinen al dan niet gecombineerd met solarcarports en/of snellaad (bijvoorbeeld de locatie Mc Donalds)
5. We dagen de markt uit te komen met nieuwe laadtechnieken en slimme oplossingen in verband met de druk op het elektriciteitsnet.

Emissieloos bevoorraden binnenstad

In samenwerking met het programma Vitale binnenstad en in samenspraak met de binnenstad wil Veenendaal afspraken maken over de termijn waarbinnen de binnenstad emissieloos bevoorrad zal worden. Voor het jaar waarop dit gerealiseerd zal zijn, sluiten we aan bij landelijke en/of regionale afspraken. Emissieloos bevoorraden is één van de doelen uit het Klimaatakkoord en daarmee ook van het programma Energie neutraal Veenendaal. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma (één van de afspraken vanuit het Klimaatakkoord) leent zich ervoor om de manier en timing van zero emissiezones af te stemmen met buurgemeenten. Dit heeft als voordeel dat distributeurs te maken krijgen met uniforme vereisten en daar hun wagenpark tijdig op aan kunnen passen. Waar mogelijk zal de combinatie gezocht worden met het doel uit het raadsprogramma tot minder overlast als gevolg van bevoorradning.

Het stellen van een doel geeft alle partijen tijd om de juiste tussenstappen te zetten naar dit einddoel. De gesprekken en het plan van aanpak dat daaruit voortvloeit zal zich richten op het jaar waarin dit doel bereikt wordt, de zone waar het om gaat en de tussenstappen naar dit einddoel (zoals ruimere venstertijden voor schoon transport en beperking van venstertijden voor traditionele bevoorradning). Daarnaast heeft Veenendaal de ambitie minimaal 1 waterstoftankpunt te realiseren. Nader onderzoek naar een mogelijke locatie en businessmodel moeten gaan plaatsvinden.

7.2 Beheer openbare ruimte

Binnen de verschillende taakvelden zijn er mogelijkheden een bijdrage te leveren aan een energieneutraal Veenendaal.

Inkoop

Bij inkoop van producten en diensten worden conform ons inkoopbeleid duurzaamheidseisen gesteld. Via de MilieuKoste-Index en/of de CO2 prestatieladder worden opdrachtnemers die aantoonbaar minder CO2 uitstoten door zuinig om te gaan met energie en circulaire grondstoffen inzetten een voordeel bij de gunning. Daarnaast kan bij het aanbesteden van werkzaamheden gevraagd worden om de inzet van duurzaam (elektrisch) materieel in plaats van traditioneel.

Verduurzaming wijkservice

Duurzaamheidseisen worden niet alleen gesteld voor werkzaamheden door aannemers maar ook voor werkzaamheden die de gemeente in eigen beheer uitvoert. Het programma EnergieNeutraal Veenendaal stelt als ambitie dat in 2025 50% van onze gemeentelijke voertuigen duurzaam moet zijn.

Het wagenpark van wijkservice bestaat uit 24 voertuigen waarvan er op dit moment 10 duurzaam zijn (4 elektrisch, 6 CGN). Bij vervangingen op het natuurlijke moment is de voorkeursvolgorde elektrisch, CNG, traditioneel. Het doel van 50% duurzaam in 2025 wordt gehaald.

Verduurzaming van het handmaterieel vindt eveneens plaats op het natuurlijke moment. Ook hier is afhankelijk van de benodigde specificaties de voorkeursvolgorde elektrisch boven traditioneel.

Openbare verlichting, VRI's en elektrische installaties

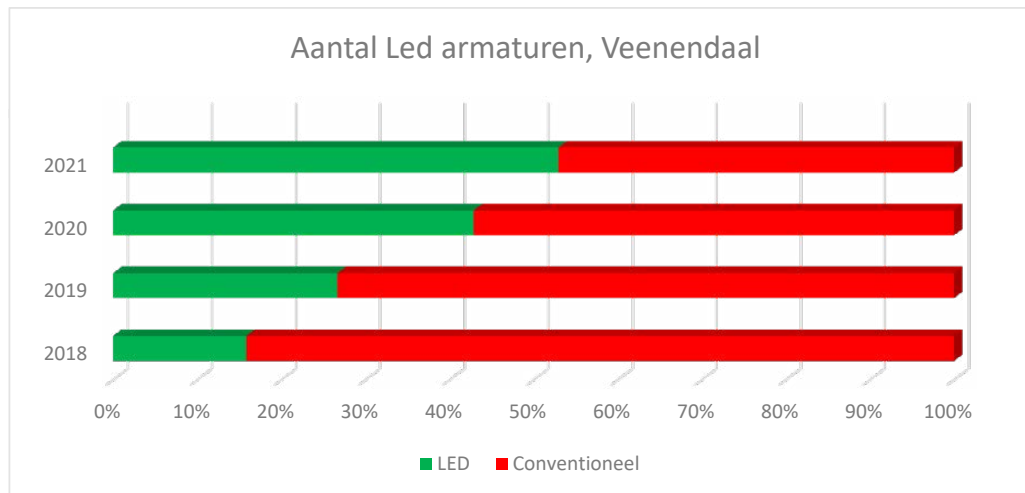
Het eigen energieverbruik van de gemeente in de openbare ruimte komt voor rekening van de openbare verlichting, verkeersregelinstallaties en elektrische installaties. De Energieakkoord-doelstelling, zijnde 20% energiebesparing bij OVL en VRI's in 2020 t.o.v. 2013, is gehaald. Daarnaast is er een doelstelling van 50% energiebesparing bij OVL en VRI's in 2030 t.o.v. 2013.

Stapsgewijs vervangen we in één of twee wijken per jaar de oude straatverlichting door LED. In 2021 staat Petenbos en Petenbos-oost in de planning, waarmee het totale % armaturen dat ver-LED is op ca. 51% komt. In 2022 volgt het restant van een aantal wijken die gedeeltelijk al ver-LED zijn. Voor 2023 en verder wordt een vervangingsplan gemaakt. Alle VRI's zijn reeds bij vervanging ver-LED en zijn daarmee energiezuinig. De verwachting is dat we de doelstelling voor 2030 gaan halen voor de openbare verlichting. De inkoop van elektrische installaties wordt energiezuiniger door het stellen van inkoopvoorwaarden op het natuurlijke moment.

De openbare verlichting wordt in eigen beheer genomen om zo slagvaardiger te worden m.b.t. ambities als energiezuinig, circulair en op het gebied van slimme lantaarnpalen (zie hst. 9 toekomstbestendige data).

Figuur : Totaal % openbare verlichting Veenendaal omgevormd naar LED

- Totaal aantal armaturen +- 12.500
- Eind 2021 verwachten wij 51% Led te hebben

Bomen en zonnepanelen

Bomen zijn wenselijk voor een klimaatadaptieve gezonde stad. Tegelijk kunnen ze in de weg staan bij het realiseren van de ambitie om energieneutraal te worden. Zonnepanelen geven een lagere opbrengst als er schaduw van bomen valt op de zonnepanelen. En bomen op parkeerterreinen kunnen nieuwe ontwikkelingen zoals solarcarports belemmeren. In het programmaplan Energienutraal Veenendaal 2022-2025 is de doelstelling opgenomen om 1MW opwek in de openbare ruimte te realiseren en in 2025 meer bomen in de openbare ruimte te hebben dan in 2021.

Veenendaal hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Er worden geen bestaande bomen gekapt voor zonnepanelen op woningen of utiliteitsbouw.
- Bij nieuwbouw wordt rekening gehouden met mogelijke zonnepanelen bij het plaatsen van bomen.
- Bij grootschalige opwek van zonne-energie wordt op projectniveau de afweging gemaakt tussen zonne-energie en bomen.

7.3 Infrastructuur voor energietransitie

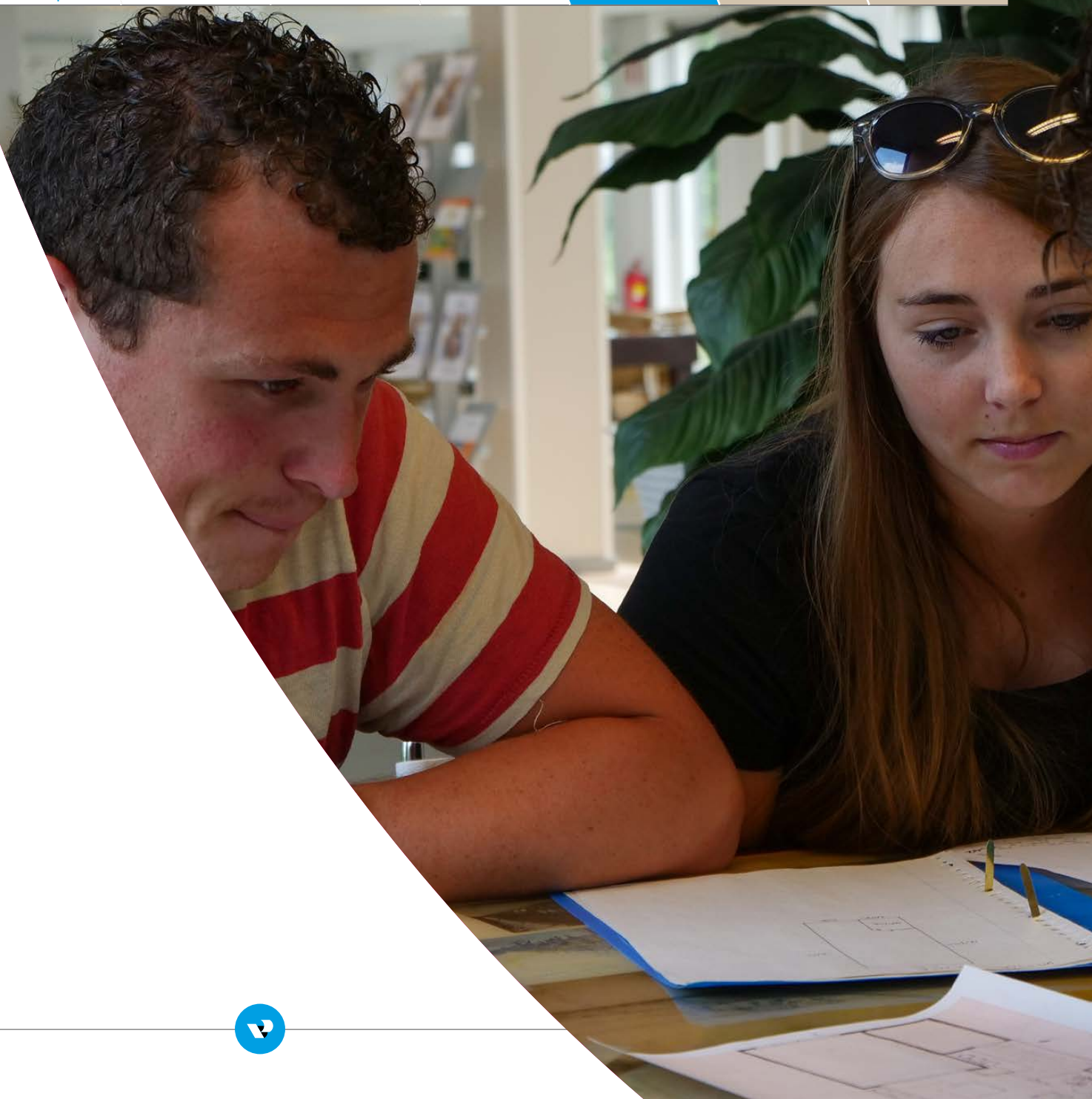
De energietransitie zal de komende decennia veel aandacht vragen voor de inrichting, gebruik en beheer en onderhoud van de openbare ruimte. De studies die tot nu toe gedaan zijn vragen (onder andere in de Transitievisie Warmte en de RES) vragen een verdere verfijning en concretisering per wijk. Ook moeten nadere studies worden gedaan naar een slimme ondergrondse ruimtelijke ordening, voordat de warmtetransitie technisch gezien integraal kan worden meegenomen bij bijvoorbeeld de wegreconstructies.

Daarnaast zijn studies naar haalbare businessmodellen noodzakelijk. De huidige beheerkosten openbare ruimte voorzien niet in onderzoek, financiering en aanleg van warmtenetten. Binnen het programma Energienutraal Veenendaal wordt hier verder vorm aan gegeven.

De kaart in hoofdstuk 2 uitgangspunten geeft weer op welke momenten aangehaakt kan worden bij geplande wegreconstructies en rioolvervangingen. Het is nog onduidelijk of altijd aangesloten kan worden bij deze natuurlijke momenten.

Samen maken we de stad

Samen maken we de stad

We zorgen voor een gezonde, duurzame en veilige leefomgeving. De gemeente kan dat niet alleen. Daarom vragen wij inwoners, instanties en bedrijven van Veenendaal mee te helpen de leefomgeving gezond, duurzaam en veilig in te richten. Dit doen we door middel van het wijkgericht werken, stimuleringsregelingen, regelgeving, een visie voor de bedrijventerreinen en het opstellen van plannen op wijkniveau. Voor een aantal zaken betekent dit een voortzetting van huidige werkzaamheden; andere onderdelen zijn nieuw.

De voorgaande hoofdstukken geven aan wat de gemeente doet om de doelen uit de Omgevingsvisie te bereiken. Dit hoofdstuk geeft weer hoe we de samenwerking met bewoners, bedrijven en stakeholders vormgeven. Het gaat hier vooral om zaken die gerelateerd zijn aan werkzaamheden en activiteiten in de openbare ruimte, veelal vindt de uitvoering plaats in samenwerking met het wijkgericht werken.

8.1 Particulieren

Veilig en gezond fietsen

De gemeente stimuleert het fietsen in Veenendaal door de verbetering van de fietsinfrastructuur, met ook een aantal 'doorfietsroutes'. Tevens wordt gezorgd voor goede parkeergelegenheden voor de fiets.

Naast fysieke projecten besteden wij aandacht aan gedragsbeïnvloedingcampagnes. In het voorjaar voeren wij samen met de regio Foodvalley de fietsstimuleringscampagne "Fiets je fit" uit. Doel van deze campagne is het stimuleren van het woon-

werkverkeer per fiets. Ook organiseren we in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland het Praktisch Verkeersexamen Veenendaal voor scholieren ('fietsexamen').

Afkoppelen en vergroenen

Belangrijke maatregelen tegen droogte, hitte en wateroverlast zijn het afkoppelen en bij voorkeur infiltreren van regenwater en het vergroenen van de leefomgeving. Voor zowel particulieren als voor niet-natuurlijke personen kennen we in Veenendaal een subsidieregeling. Deze zullen – al dan niet na aanpassingen – in de komende jaren worden voortgezet. Van belang is om de subsidieregeling voor niet-natuurlijke personen beter onder de aandacht te brengen bij verschillende instanties. Voor scholen is duidelijk geworden dat er behoefte is aan een aanpak die verder gaat dan alleen het verstrekken van subsidie. Te denken valt aan bijvoorbeeld speciale projecten waar scholen zich voor kunnen inschrijven. Er kan dan veel beter maatwerk worden gemaakt met bedragen die passen bij de uit te voeren maatregelen. Van belang is natuurlijk dat alle scholen kunnen meedingen, maar dat bijvoorbeeld de beste plannen worden uitgekozen. Een andere voorwaarde is dat het schoolplein na realisatie van het project openbaar toegankelijk is. Om de projecten te bekostigen wordt jaarlijks een bepaald bedrag gereserveerd uit de middelen voor de stimuleringsregelingen.

Nieuw is ook het geheel ontzorgen van het afkoppelen van regenwater op particulier terrein in straten waar de gemeente een rioolreconstructie verricht. Daarvoor is gedurende de komende 5 jaren jaarlijks € 150.000 vrij gemaakt. Indien

mogelijk zal er met het ontzorgen ook een inhaalslag worden gemaakt voor straten waarin recent een rioolreconstructie heeft plaats gevonden.

Onderzocht wordt of in welke mate de gemeente waterberging en eventueel infiltratie op particulier terrein wil gaan verplichten bij nieuwbouwsituaties via het Omgevingsplan.

Veenendaal Schoon

Via Veenendaal Schoon wordt de betrokkenheid van bewoners en bedrijven bij een schone woonbuurt vergroot. Veenendaal Schoon bestaat uit:

- De Veenendaal Schoon weken in het voor- en najaar
- Ondersteuning van individuele en buurtacties rond zwerfvuil
- Educatie op scholen
- Voorlichting en handhaving in de woonbuurten

Financiering van Veenendaal Schoon vindt plaats vanuit de afvalstoffenheffing (capaciteit) plus een beheerbudget vanuit dit OPOR voor de zakgeldprojecten en uitvoeringskosten en is daarmee ook voor de toekomst gegarandeerd.

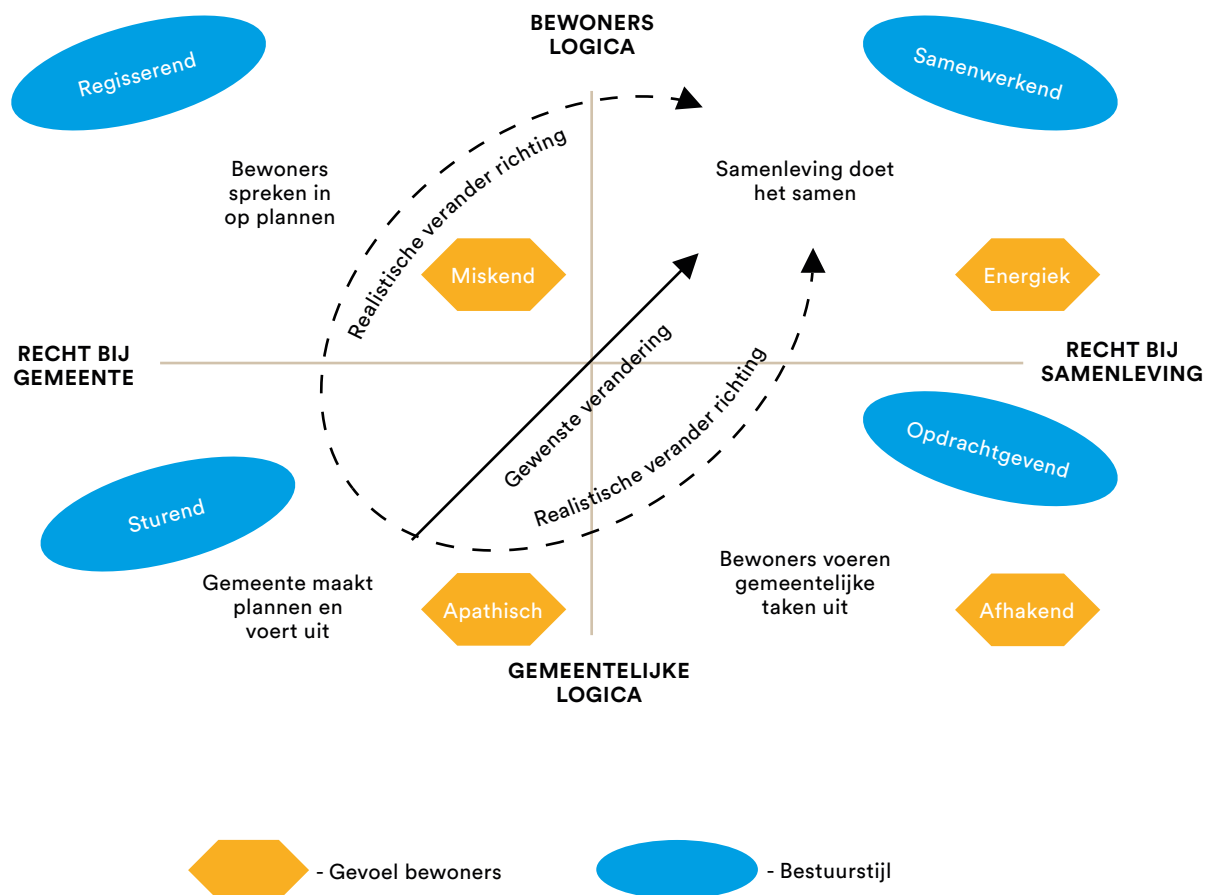
Right to challenge

De relatie tussen overheid en inwoners is aan verandering onderhevig. De gewenste verandering is die van een sturende naar een samenwerkende bestuursstijl. Onderstaande figuur laat zien wat het effect is van verschillende bestuursstijlen van de gemeente op het gevoel van de inwoners.

Het Right to Challenge staat voor 'het Recht om Uit te dagen'. De kern van de aanpak is dat een groep (georganiseerde) bewoners taken van gemeenten kan overnemen. Bijvoorbeeld als zij denken dat het anders, beter, slimmer en/of goedkoper kan. Dit past bij het concept van een veranderende relatie tussen overheid en bewoners.

Ook het wijkgericht werken, participatie bij projecten, samenwerking bij scholen, zelfbeheer in de openbare ruimte en het ruimen van zwerfvuil door burgers passen bij deze veranderende relatie.

Veranderende relatie tussen overheid & bewoners

Veranderende relatie tussen overheid en inwoners (bron: VNG)

Reconstructies en BOSS-trajecten

Reconstructies en BOSS-trajecten zijn integrale projecten die betrekking hebben op de directe leefomgeving van burgers en bedrijven. Dit is het aangewezen moment om met bewoners en bedrijven in overleg te gaan. Er is een concreet doel en een concreet budget en de participatie is er op gericht samen met de buurt de beste oplossingen te bedenken, binnen de kaders die in dit plan zijn vastgesteld en andere gemeentelijke of rijkskaders.

Zelfbeheer

Zelfbeheer zorgt niet alleen voor een beheerniveau dat de bewoners van belang vinden voor hun eigen buurt maar leidt ook tot sociale cohesie. Zelfbeheer vindt op verschillende manieren plaats. Vooral rond zwerfvuil zijn er diverse bewoners en bewonersgroepen actief. Individuele bewoners, scholen en instellingen bijvoorbeeld via zakgeldprojecten of Team Clean.

Daarnaast zijn er verschillende groengebiedjes in beheer bij bewoners. Vaak zijn het kleine stukjes groen die beheerd worden door enthousiaste buurtbewoners, zoals beheer van boomspiegels, bloembakken en groenstroken. Sommigen initiatieven zijn kortdurend en verdwijnen als de trekker verhuist of de werkzaamheden opgeeft. Andere werkzaamheden kennen een langere looptijd. De gemeente sluit met de initiatiefnemers een beheerovereenkomst af en monitort het zelfbeheer. Er zijn momenteel ongeveer 25 zelfbeheerovereenkomsten voor groen.

Grotere gebieden die in zelfbeheer zijn, zijn de oude begraafplaats en op dit moment lopen er gesprekken met Buitenzorg over zelfbeheer van (een deel van) het Dragonderpark. Bij de wijkgesprekken die voorafgaan aan het opstellen van wijkplannen wordt het zelfbeheer actief gestimuleerd. Ook tussentijds bij klachten die via het wijkmanagement binnen komen of bij andere gesprekken in de wijk/buurt wordt zelfbeheer gestimuleerd.

8.2 Bedrijven

De doelstellingen ten aanzien van energietransitie, circulariteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en duurzame mobiliteit in combinatie met de beperkende factor ruimte vragen om een aandachtige analyse van de bedrijventerreinen en haar gebruikers. De gemeente Veenendaal is daarom samen met de bedrijven bezig met het opstellen van een visie voor bedrijventerrein. Het doel van deze visie is om een aantal concrete actiepunten voor de komende jaren te formuleren waarmee aan de toekomstige ontwikkeling van de bedrijventerreinen gewerkt kan worden.

Ook bedrijven zelf komen in actie. Zo is er een bedrijf dat op eigen terrein heeft gezorgd voor vergroening, waterberging en biodiversiteit. Dit bedrijf is ook bezig met het hergebruik van materialen voor eigen gebouwen. Ook een ander bedrijf neemt dergelijke initiatieven en heeft zelfs bomen elders in Veenendaal gered van de kap door ze over te plaatsen naar eigen terrein. Via de eigen bedrijfscommunicatie vormen deze initiatieven een inspiratiebron voor andere bedrijven.

8.3 Ontwikkelaars/corporaties

Er zijn/worden in de regio initiatieven genomen voor het opstellen en implementeren van een Bouwconvenant, een Klimaatleidraad, een Regionale Energie Strategie (RES) en een Regionaal Adaptatie Plan (RAP). Het doel daarvan is onder andere te komen tot heldere afspraken met ontwikkelaars, corporaties en andere partijen over circulariteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit, natuurinclusief bouwen en energie.

Data en monitoring

Data en monitoring

We werken steeds meer data-gestuurd omdat dit het maken van goede, onderbouwde en (kosten)efficiënte keuzes vergemakkelijkt. Tevens draagt dit bij aan het maken van betere keuzes in de verdeling van de openbare ruimte en daarmee aan betere resultaten die bijdragen aan leefbare gezonde duurzame wijken. Bovendien worden de resultaten van uitvoering beter zichtbaar gemaakt. Tot slot is het op orde hebben van data essentieel en vanuit het rijk verplicht als voorbereiding op toekomstige ontwikkelingen.

9.1 Data wegen en mobiliteit

Ter voorbereiding op het duurzame zelfrijdende vervoer van de toekomst worden gemeenten vanuit het rijk verplicht voorbereidende werkzaamheden te verrichten. Hiertoe is de zogenoemde Data Top 15 opgesteld. Dit is een nieuw verplicht pakket aan werkzaamheden en zal de komende jaren geïmplementeerd worden binnen Veenendaal. Al deze data moeten actueel gemaakt en gehouden worden en digitaal ontsloten. 90% Moet eind 2023 ontsloten zijn. Dit vraagt nieuwe digitale systemen en capaciteit om dit geheel te ontwikkelen en actueel te houden. Binnen Food Valley wordt samengewerkt om deze systemen vorm te geven. In de programmabegroting 2022-2025 is hier reeds voldoende budget voor opgenomen.

Data Top 15

1. Geplande wegwerkzaamheden
2. Actuele wegwerkzaamheden
3. Incidenten
4. Restduur incidenten
5. Maximumsnelheden
6. Borden (ge- en verbod)
7. Regelscenario's uit verkeerscentrales
8. Beeldstanden rijkswegen (n.v.t. voor Veenendaal)
9. Brugopeningen (n.v.t. voor Veenendaal)
10. Statische parkeerdata
11. Dynamische parkeerdata
12. Evenementdata
13. iVRI data (incl. topologie)
14. Data voor logistiek (o.a. milieuzones, laad- en losplekken, doorrijhoogtes)
15. Fietsdata (o.a. herkomst-/bestemming, routes en snelheden, gebruik stallingen)

iVRI

Naast de Data Top 15 is vanuit het rijk bepaald dat elke nieuwe VRI een iVRI moet zijn. Een iVRI (intelligente VerkeersRegelinstallatie) ontvangt en verstuurt veel data. Deze datastroom moet snel in voertuigen bekend zijn (er wordt een vertraging van enkele milliseconden geaccepteerd). Om deze

datastroom goed te laten verlopen, wordt er glasvezel naar alle verkeerslichten aangebracht. Dit is reeds meegenomen in het MIP en zal stapsgewijs op natuurlijke momenten gerealiseerd worden.

Slimme lantaarnpalen

Met de aanleg van glasvezel wordt tevens gebouwd aan een infrastructuur die nodig is voor slimme lantaarnpalen. Hiermee worden stappen gezet naar nieuwe manieren van verlichten en eventueel het toevoegen van nieuwe functies aan lantaarnpalen. Slimme lantaarnpalen kunnen een op zichzelf staand project zijn of deel uitmaken van het bredere geheel van slimme stad. De ambities en daarmee gepaard gaande kosten voor uitvoering op dit terrein zijn nog onduidelijk. Veenendaal zal eerst een visie moeten ontwikkelen die ingaat op welke doelen we willen bereiken met inzet van de instrumenten “slimme lantaarnpalen” en/of “slimme stad” en de route om dit te bereiken. Vervolgens zal de visie moeten ingaan op kaders die hierin van belang zijn zoals de AVG en de inzet van mensen en middelen.

Er vinden de komende jaren pilots plaats rond slimme lantaarnpalen, die op dit moment nog vooral gericht zijn op lager energiegebruik (tijdstip van in- en uitschakelen en bij sportpark Panhuis dimmen indien geen verkeer).

Parkeerdruk en modal split

Eerder is al verschillende keren genoemd dat parkeerdrukmetingen belangrijk zijn. Tot dusver werden parkeerdrukmetingen incidenteel gedaan, maar het in kaart brengen van de parkeerdruk is essentieel om goede afwegingen te kunnen maken en de openbare ruimte goed te verdelen tussen de verschillende ambities. Tevens streven we naar een maximale parkeerdruk van 85% om zoekverkeer te voorkomen.

Tot slot is ontwikkeling van het instrument “modal split” noodzakelijk. Via de modal split wordt in beeld gebracht hoe de verplaatsingen zijn verdeeld tussen wandelen, fietsen, auto (incl. brandstofsoort) en OV. Goede monitoring van de ontwikkelingen in deze verdeling geeft kennis over inzet van de juiste methoden voor de gewenste effecten.

9.2 Data groen

Ook op het gebied van groen gaat meer datagericht worden gewerkt. Er wordt extra ingezet op het beter in beeld brengen van bomen inclusief de omvang de boomkroon. Eerder is reeds aangegeven dat Veenendaal inzet op een gezonde standplaats voor bomen, zodat bomen hun maximale omvang en daarmee maximale waarde voor effecten zoals biodiversiteit, koelte en kwaliteit kunnen behalen. Het goed in beeld hebben van de huidige en maximale omvang is noodzakelijk om voldoende ruimte te reserveren én om de waarde van groen beter te kunnen afwegen. De waarde van bomen wordt daarom ook beter in beeld gebracht evenals de effecten die bomen hebben op zaken als hittestress. Hiervoor worden digitale systemen ingezet.

9.3 Monitoring Omgevingsprogramma Openbare ruimte

Dit omgevingsprogramma vertaalt ambities uit de Omgevingsvisie naar concrete maatregelen bij het beheer van de openbare ruimte. We gaan de resultaten monitoren via een aantal parameters. Een aantal van deze parameters moet nog ontwikkeld worden.

Ambitie	Parameter
Verschuiving van auto naar fiets, voet en OV	Modal split (nog ontwikkelen)
Verkeersveiligheid	Aantal verkeersongevallen
Acceptabele parkeerdruk (<85%)	Parkeerdruk per wijk (nog ontwikkelen mbv scanauto)
Vergroenen (mbv groenwaarderingsregeling omvormen naar norm waar kwaliteit meeweegt)	Aantal bomen per inwoner
Vergroenen	Aantal bomen in goede standplaats
Afkoppelen regenwater	% afgekoppeld riool (in m riool)
Afkoppelen en vergroenen particulieren	Aantal afgekoppelde woningen
Uitrol BOSS beleid	Aantal buurten waarmee BOSS traject is doorlopen
Uitrol e-laad	Aantal laadpalen in Veenendaal
Energiezuinige openbare verlichting	% ver-LED

Bijlagen

Productblad Kunstobjecten

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Kunstobjecten	st	44
Kunstobjecten*	st	15

eventuele opmerkingen
* beheer bij derden

Vervangingstermijnen

Omschrijving	Vervangingstermijn (gemiddeld)
Kunstobject	20 jaar

Risico's

Onduidelijk is of de reserve beeldende kunst voldoende is om het groot onderhoud te financieren. Bij onvoldoende waarborg veiligheid moeten kunstobjecten (deels) worden verwijderd. Niet voor alle kunstobjecten zijn contracten aanwezig waarbij het auteursrecht van toepassing is. Verwachting hierbij is dat de eigenaar (gemeente) het object in goede staat onderhoud. In geval van achterstallig onderhoud kan de kunstenaar verzoeken tot onderhoud over te gaan.

Wetgeving en richtlijnen

- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Burgerlijk wetboek (zorgplicht)
- Wet Milieubeheer, Bouwstoffenbesluit
- Arbeidsomstandighedenwet
- Richtlijnen CROW
- Nederland 2050 circulair, 2030 50% minder primaire grondstoffen
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
- Data Top 15 (in 2023 moet minimaal 90% van de data van 15 benoemde data-items digitaal op orde zijn)
- iVRI verplicht bij vervanging VRI
- VN- verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking

Huidige kwaliteit

De technische kwaliteit van de objecten varieert van goed tot zeer slecht waarbij een achteruitgang van verschillende objecten waar te nemen is gezien de leeftijd van de objecten.

Beheerniveau en werkwijze

Kunstobjecten in het centrum worden onderhouden op A-kwaliteit. Overige kunstobjecten worden onderhouden op B-kwaliteit. Het beschikbare budget wordt ingezet om de kunstobjecten heel, schoon en veilig te houden. De werkzaamheden zijn vastgelegd in het onderhoudsplan kunstobjecten 2022-2025 dat jaarlijks wordt bijgesteld naar aanleiding van door ons uitgevoerde inspecties. Bij onvoldoende beschikbaar budget voor groot onderhoud danwel dat de kosten voor herstel de initiele waarde ver te boven gaan wordt voorgesteld het kunstobject te verwijderen. Bij uitvoering van groot onderhoud aan de kunstobjecten wordt, indien niet aanwezig, ingezet op het opstellen van een overeenkomst met de kunstenaar met afspraken over restlevensduur en toekomstige onderhoudskosten gedurende de levensduur.

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Programmaplan Energie Neutraal Veenendaal (ENV 2022-2025)
- Cultuurvisie
- Verordening percentageregeling beeldende kunst
- Visie op participatie - Veens stappenplan
- Convenant betonketen (BouwCiculair
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte
- Meerjaren Investeringsplan 2021-2024

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 1.436.000

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Klein onderhoud	€ 29.876
Groot onderhoud (gem. per jaar)	€ 71.325

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Klein onderhoud	€ 27.197
Groot onderhoud (gem. per jaar)	€ 10.000

Analyse budgetten

Klein onderhoud	€ -2.679
Groot onderhoud*	€ -61.325
Tekort na 2022 groot onderhoud*	€ 71.325

*beschikbare bedrag reserve is eenmalig te besteden

Productblad Technische installaties en Openbare verlichting

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Verkeersregelinstantie	st	23
Openbare verlichting	st	12.850
Stadsafsluiting	st	8
Stroomkasten	st	32
Parkeerautomaten	st	53
PRIS	st	23
Slagboominstallaties	st	5
Eigen net (OV)	m	7500
Eigen net (galsvezel)	m	650
Fietsdetectie	st	5

Vervangingstermijnen

Omschrijving	vervangingstermijn (gemiddeld)
Technische installaties	15 jaar
Openbare verlichting	20 jaar
Kabels in ondergrond	40 jaar

Risico's

Een groot deel van de verkeersregelinstanties (VRI) zijn aan het eind van de levensduur en moeten worden vervangen om de werking te garanderen. Van verouderde installaties zijn onderdelen moeilijk leverbaar en garanties voor herstel niet te garanderen. Bij onvoldoende registratie van kabels en leidingen is het risico op (niet verzekerde) schade aanwezig.

Wetgeving en richtlijnen

- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Burgerlijk wetboek (zorgplicht)
- Wet Milieubeheer, Bouwstoffenbesluit
- Arbeidsomstandighedenwet
- Richtlijnen CROW
- Nederland 2050 circulair, 2030 50% minder primaire grondstoffen
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
- Data Top 15 (in 2023 moet minimaal 90% van de data van 15 benoemde data-items digitaal op orde zijn)
- iVRI verplicht bij vervanging VRI
- VN- verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking
- Wet informatie-uitwisseling bovengrondse en ondergrondse netten en netwerken
- Politiekeurmerk

Huidige kwaliteit

Een groot deel van de verkeersregelinstanties (VRI) zijn aan het eind van de levensduur en moeten worden vervangen om de werking te garanderen. Van verouderde installaties zijn onderdelen moeilijk leverbaar en garanties voor herstel niet te garanderen. Bij de openbare verlichting is een achterstand in de vervangingsopgave die geleidelijk wordt weggewerkt. Dit kan binnen de huidige leaseconstructie of binnen een andere contractvorm. Een deel van de technische installaties is aan het eind van de levensduur en moet worden vervangen om de werking te blijven garanderen. Van verouderde installaties zijn onderdelen moeilijk leverbaar en garanties voor herstel niet te garanderen.

Beheerniveau en werkwijze

Bij openbare verlichting wordt de komende periode ingezet op het verkrijgen van het eigendom van de masten en armaturen door het opzeggen van het leascontract. Te verwachten is meer flexibiliteit om aan de slag te gaan met de verdere verduurzaming (verleiding) en smart-lightning. Ingezet wordt om waar mogelijk de verlichting alleen aan te laten gaan indien er behoefte is door inzet sensoren. De VRI's worden bij vervanging iVRI's, dit bevordert de doorstroming en optimaliseert de mogelijkheden hierin te sturen.

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Programmaplan Energie Neutraal Veenendaal (ENV 2022-2025)
- Nationaal Toekomstbeeld FietS
- Doorfietsroute Utrecht-Veenendaal: In 2019 intentieverklaring ondertekend. Volgens de planning voor de zomer ambtelijke overeenkomst en na de zomer bestuurlijke uitvoeringsovereenkomst.
- Visie op participatie - Veens stappenplan
- Convenant betonketen(BouwCiculair)
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte
- Meerjaren Investeringsplan 2021-2024

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 15.747.954

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Openbare verlichting	€ 1.362.899
VRI	€ 165.085
Technische installaties	€ 185.422

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Openbare verlichting	€ 1.195.954
VRI	€ 163.152
Technische installaties	€ 116.516

Analyse budgetten

Openbare verlichting	€ -166.945
VRI	€ -1.933
Technische installaties	€ -68.906

Productblad Verhardingen

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Asfalt	m²	848.431
Cementbeton	m²	17.738
Elementverharding	m²	1.988.770
Halfverhard/onverhard	m²	3.008
Totaal	m²	2.857.947

Vervangingstermijnen

Omschrijving	vervangingsstermijn (gemiddeld)
Zwaar belaste weg	40 jaar
Gemiddeld belaste weg	44 jaar
Fietspaden	42 jaar
Woonstraten	52 jaar
Centrumgebied	24 jaar

Risico's

Door de hoge levensduur van de verhardingen is het risico op bezwijken en kapitaalsvernietiging aanwezig. Bij onvoldoende onderhoud is de kans op schade aanwezig met het risico op ongevallen en schadeclaims. Op verschillende locaties is sprake van structurele wortelopdruk. Structureel herstel is niet altijd meer mogelijk waardoor het risico op schade(claims) toeneemt. Ondanks de richtlijnen voor inspecteren is het risico op verschil in de kwaliteit/interpretatie van inspecties. Dit kan een vertekend beeld opleveren van de kwaliteit van de verhardingen. Op veel wegen wordt te hard gereden (boven de wettelijke toegestane snelheid) met als risico een ongeval met (blijvend) letsel.

Wetgeving en richtlijnen

- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Burgerlijk wetboek (zorgplicht)
- Wet Milieubeheer, Bouwstoffenbesluit
- Arbeidsomstandighedenwet
- Richtlijnen CROW
- Nederland 2050 circulair, 2030 50% minder primaire grondstoffen
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
- Data Top 15 (in 2023 moet minimaal 90% van de data van 15 benoemde data-items digitaal op orde zijn)
- iVRI verplicht bij vervanging VRI
- VN- verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Huidige kwaliteit

Op dit moment is er voor 5-10% van het areaal sprake van achterstallig onderhoud (C-D kwaliteit). Dit percentage komt vanuit de globale visuele inspectie conform de CROW richtlijnen waarbij (enkel) gekeken wordt naar schadebeelden. Aandachtspunt is het einde levensduur van de materialen, welke niet meegenomen wordt in de inspectie, maar waardoor de kwaliteit wel snel achteruit kan gaan.

Beheerniveau en werkwijze

Eens per 2 jaar wordt de technische kwaliteit van de verhardingen geïnspecteerd (globale visuele inspectie). De uitkomst wordt gebruikt als input voor het inplannen van planmatig onderhoud, de reconstructies en het groot onderhoud. Daarnaast houden we voor het planmatig onderhoud rekening met de leeftijd en kwaliteit van de verhardingsmaterialen en mogelijke koppelkansen. Eens per jaar wordt er een klein onderhouds-inspectie uitgevoerd, deze schades worden vanuit het beheerprogramma toegewezen aan de aannemer of wijkservice voor herstel. Locaties die bij ons bekend zijn waarbij door wortelopdruk schade ontstaat worden eens per half jaar geïnspecteerd op veiligheid.

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Programmaplan Energie Neutraal Veenendaal (ENV 2022-2025)
- Nationaal Toekomstbeeld Fiets
- Doorfietsroute Utrecht-Veenendaal: In 2019 intentieverklaring ondertekend. Volgens de planning voor de zomer ambtelijke overeenkomst en na de zomer bestuurlijke uitvoeringsovereenkomst.
- Beleidsregels toekennen Gereserveerde Gehandicaptenparkeerplaatsen
- Notitie Parkeernormen Veenendaal 2020
- Parkeer(geld) verordening + het aanwijfsbesluit en uitwerkingsbesluit
- Gladheidsbestrijdingsplan
- Visie op participatie - Veens stappenplan
- Convenant betonketen(BouwCiculair)
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte
- Meerjaren Investeringsplan 2021-2024

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 237.245.875

Benodigde budgetten

Klein onderhoud	€ 2.918.683
Vanaf 2024 benodigd gemiddeld per jaar:	<i>peiljaar 2022</i>
Groot onderhoud (asfalt)	€ 1.600.000

Groot onderhoud van de asfaltwegen wordt momenteel nog gefinancierd vanuit het Meerjaren-investeringsplan. Dit als keuze vanuit het verleden en de veelal aanwezige koppelkans dit te activeren. Denk aan de aanleg van een hemelwaterriool of door het vergroten van de verkeersveiligheid en/of leefbaarheid. Echter deze koppelkansen zijn steeds minder aanwezig en de mogelijkheid groot onderhoud te financieren door een investering is in de BBV niet langer mogelijk. Vanwege de toename van kapitaalslasten in de toekomst is dit ook niet langer wenselijk.

Beschikbare budgetten

	<i>peiljaar 2021</i>
Openbare verlichting	€ 1.195.954
VRI	€ 163.152
Technische installaties	€ 116.516

Analyse budgetten

Klein onderhoud	€ -63.348
Groot onderhoud 2024*	€ -122.687
Groot onderhoud vanaf 2025	€ -1.350.000
Groot onderhoud vanaf 2006	€ -1.600.000

**uitgangspunt is het inzetten van de reserve wegen voor groot onderhoud*

Productblad Straatmeubilair en bebordingen

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Straatnaamborden	st	3.150
Verkeersborden	st	8.901
verkeerszuilen (met D2)	st	544
Portalen	st	124
(afsluit)palen	st	2.000
Afvalbak/papierbak	st	663
Hondenpoepbak	st	191
Zitbank	st	423
Hekwerken	m	25000

Vervangingstermijnen

Omschrijving	vervangingsstermijn (gemiddeld)
Straatmeubilair	20 jaar
Bebordingen	20 jaar

Vervanging vindt 1x per levenscyclus op exploitatie plaats en 1x gelijk met de (weg)reconstructie

Risico's

Door onjuiste c.q. incompleetheid van borden heeft niet iedereen dezelfde verwachting en kan de verkeersveiligheid en/of leefbaarheid verminderen. Vervuilde bebording is slecht zichtbaar en kan verkeersveiligheid beïnvloeden, vervuild straatmeubilair wordt niet gebruikt.

Wetgeving en richtlijnen

- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Burgerlijk wetboek (zorgplicht)
- Wet Milieubeheer, Bouwstoffenbesluit
- Arbeidsomstandighedenwet
- Richtlijnen CROW
- Nederland 2050 circulair, 2030 50% minder primaire grondstoffen
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
- Data Top 15 (in 2023 moet minimaal 90% van de data van 15 benoemde data-items digitaal op orde zijn)
- iVRI verplicht bij vervanging VRI
- VN- verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Programmaplan Energie Neutraal Veenendaal (ENV 2022-2025)
- Nationaal Toekomstbeeld Fiets
- Doorfietsroute Utrecht-Veenendaal: In 2019 intentieverklaring ondertekend. Volgens de planning voor de zomer ambtelijke overeenkomst en na de zomer bestuurlijke uitvoeringsovereenkomst.
- Beleidsregels toekennen Gereserveerde Gehandicaptenparkeerplaatsen
- Notitie Parkeernormen Veenendaal 2020
- Parkeer(geld) verordening + het aanwijzingsbesluit en uitwerkingsbesluit
- Gladheidsbestrijdingsplan
- Visie op participatie - Veens stappenplan
- Convenant betonketen(BouwCiculair)
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte
- Meerjaren Investeringsplan 2021-2024

Huidige kwaliteit

Het straatmeubilair kent een percentage achterstallig onderhoud van 20% in de vorm van beschadigde en/of vervuilde elementen. Voor bebording is dit percentage 12% .

Beheerniveau en werkwijze

Het achterstallig onderhoud bij het straatmeubilair wordt door onderhoud en bij uitvoering van het BOSS beleid wordt deze achterstand weggewerkt. Op dit moment zijn de verkeersborden in het beheersysteem aanwezig en wordt uitvoering gegeven aan een verkeerskundige optimalisatie. Herstel van bebordingen gebeurt na meldingen en eigen waarneming van schade. Bij uitvoering aan Data top 15 worden de bebordingen periodiek geïnspecteerd op kwaliteit en verkeerskundige noodzaak om het risico op verkeersonveilige situaties te minimaliseren. Door de periodieke reiniging in te plannen zetten wij in op een verhoging van de verzorgende kwaliteit van het straatmeubilair en de bebordingen.

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 3.073.895

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Onderhoud straatmeubilair	€ 31.197
Onderhoud bebording	€ 76.844

Komende periode wordt vanuit wijkservice (extra) inzet gevraagd uitvoering te geven aan de werkzaamheden. Dit betekent een verschuiving van financiële middelen naar personeelskosten. De totale personeelslasten voor taakveld verkeer en vervoer zijn opgenomen in het productblad wegen.

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Onderhoud straatmeubilair	€ 64.381
Onderhoud bebording	€ 124.590

Analyse budgetten

Onderhoud straatmeubilair	€ 33.184
Onderhoud bebordingen	€ 47.746

Productblad civiel technische kunstwerken

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Verkeersbruggen	st	18
Fiets- voetgangersbruggen	st	106
Tunnels	st	6
Tunnels*	st	9
Steigers	m ²	1.500
Kademuren/grondkeringen	m	5.384
Scheidingsmuren	m	4.404
Geluidsschermen	m	822
Geleideconstructie	m	287

Vervangingstermijnen

Omschrijving	Vervangingstermijn (gemiddeld)
Verkeersbrug en tunnel	80 jaar
Metselwerk scheidingsmuren	60 jaar
Fiets- voetgangersbrug	40 jaar
Geluidsschermen en vlonders	25 jaar

Risico's

Door een toename aan verkeersbelasting op de civiel technische kunstwerken (bruggen en kademuuren) is er een risico op schade of bezwijken van de constructie.

Wetgeving en richtlijnen

- Wegenwet
- Wegenverkeerswet
- Burgerlijk wetboek (zorgplicht)
- Wet Milieubeheer, Bouwstoffenbesluit
- Arbeidsomstandighedenwet
- Richtlijnen CROW
- Nederland 2050 circulair, 2030 50% minder primaire grondstoffen
- Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030
- Handreiking constructieve veiligheid van bestaande bruggen en viaducten
- iVRI verplicht bij vervanging VRI
- VN- verdrag voor gelijke rechten van mensen met een beperking

Huidige kwaliteit

De technische kwaliteit van het areaal is over het algemeen redelijk tot goed. Komende jaren wordt extra aandacht besteed ten aanzien van de verzorgende kwaliteit door o.a. het reinigen en schilderwerk.

Beheerniveau en werkwijze

Momenteel worden de bruggen onderzocht op constructieve veiligheid conform de handreiking constructieve veiligheid van bestaande bruggen en viaducten en worden de gegevens ingelezen in het beheersysteem. Waar nodig worden extra controleberekeningen uitgevoerd dan wel een nadere inspectie. Eens per 4 jaar wordt een onderhoudsinspecties uitgevoerd om de (technische) kwaliteit van alle objecten in beeld te brengen en onderhoudsmaatregelen te bepalen. In 2021 is er één tunnel voorzien van graffiti-kunst, momenteel wordt dit geëvalueerd en indien gewenst kan dit bij meerdere tunnels uitgevoerd worden. De financiële consequentie wordt in de kadernota 2022 meegenomen. Inschatting is dat de kosten per tunnel € 12.000 - € 15.000 bedragen.

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Gladheidsbestrijdingsplan
- Visie op participatie - Veens stappenplan
- Convenant betonketen(BouwCirculair)
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte
- Meerjaren Investeringsplan 2021-2024

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 32.087.180

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Klein en groot onderhoud	€ 182.658
--------------------------	-----------

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Klein en groot onderhoud	€ 175.029
--------------------------	-----------

Analyse budgetten

Klein en groot onderhoud	€ -7.629
--------------------------	----------

Productblad Groen

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Bosplantsoen	m²	218528
Grassen en Kruiden	m²	1352174
Hagen	m²	84500
Heesters	m²	175248
Vaste planten en perkplanten	m²	23060
Verharding in groen	m²	70170
Bloembakken	m²	179
Rozen	m²	10568

Vervangingstermijnen

Omschrijving	Vervangingstermijn (gemiddeld)
Groen	15 jaar

Risico's

ziektes en plagen mede agv
klimaatverandering
verdichting Veenendaal risico voor bomen
standplaatsen van onvoldoende kwaliteit
waardoor bomen niet goed kunnen groeien
en/of wortelopdruk geven
schade door droogte

Wetgeving en richtlijnen

- Wet algemene bepalingen Omgevingswet (Wabo)
- Wet Natuurbescherming
- Gedragscode bestendig beheer (Stadswerk en VNG)
- Wet Ruimtelijke Ordening (Wro)
- Besluit Ruimtelijke Ordening - Wet bodembescherming
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Huidige kwaliteit

kwaliteit onderhevig aan externe invloeden (warme natte zomers en/of droogte))
we groeien toe naar B-kwaliteit

Beheerniveau en werkwijze

beheer niveau begraafplaats en centrum A, woonwijken en bedrijventerreinen B CROW kwaliteit
onderhoudsbestekken op beeld en frequentie
Eens per 4 weken externe meting beeldkwaliteit
Vervanging integraal bij wegconstructies of groenreconstructies
Verdeling eigen dienst en derden
Mechanische en biologische bestrijding van ziekten en plagen

Gemeentelijk beleid

- Omgevingsvisie
- Groenstructuurplan
- Groencompensatieregeling
- Plan van Aanpak Eikenprocessierups
- Beheerplannen
- Lijst waardevolle bomen
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 32.976.787

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Regulier onderhoud	€ 4.822.879
--------------------	-------------

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Regulier onderhoud	€ 4.782.774
--------------------	-------------

Analyse budgetten

Klein en groot onderhoud	€ -40.105
--------------------------	-----------

Productblad Spelen en Sporten

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Speellocaties	st	330
Speelplaats met objecten	st	240
Speeltoestellen	st	831
Ondergronden	st	1241
Sporttoestellen	st	185

Vervangingstermijnen

Omschrijving	Vervangingstermijn (gemiddeld)
Speeltoestellen en valondergronden	16 jaar

Risico's

speel- en sportplekken onvoldoende afgestemd op de doelgroepen tot 2021 onvoldoende aandacht voor jongeren en volwassenen, kost tijd om dit op te bouwen

Wetgeving en richtlijnen

- Wet algemene bepalingen Omgevingswet (Wabo)
- Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen
- Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

Gemeentelijk beleid

- Verkenningnota BOSS
- Wijkstructuur- en staalkaarten BOSS
- Omgevingsvisie
- Beleidskader sport en bewegen 2020
- Inrichtingseisen Veenendaalse Openbare Ruimte

Huidige kwaliteit

Toestellen worden op wettelijk verplichte veiligheidseisen in stand gehouden.

Beheerniveau en werkwijze

3 maal per jaar inspectie (visueel en technisch) o.b.v. veiligheid (wettelijke verplichting)
Toestellen zo lang mogelijk in stand houden (o.b.v. criterium veiligheid) tot reparatie niet meer rendabel is. Indien mogelijk toestel vervangen door speelaanleiding (boomstam, zwerfkei o.i.d.)
Bewonersparticipatie op buurtniveau
7-jaarscyclus om speel en sportplekken te laten aansluiten bij leeftijdsopbouw buurt

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

€ 4.977.000

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Onderhoud	€ 199.423
-----------	-----------

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Onderhoud	€ 174.029
-----------	-----------

Analyse budgetten

Klein en groot onderhoud	€ -25.394
--------------------------	-----------

Productblad riolering, water en klimaatadaptatie

Areaal

Omschrijving	Eenheid	Aantal
Gemengd riol	m	156140
DWA riol	m	89410
HWA riol & IT	m	129613
Drukriolering	m	24448
Drainage	m	130986
Duiker	m	8186
Onbekend/buiten gebruik	m	3657
Hoofdrisoolgemalen	stuks	73
Drukrioolgemalen	stuks	90
Randvoorzieningen	stuks	6
Oppervlakte Stedelijke water	km ²	0,26

Vervangingstermijnen

Omschrijving	Vervangingstermijn (gemiddeld)
Riolering (financieel)	40 jaar
Riolering (technisch)	70 jaar
Gemalen (bouwkundig)	40 jaar
Gemalen (elektrisch)	15 jaar
Beschoeiingen	15 jaar

Risico's

klimaat: heviger neerslag maar ook meer verdroging
toename verhard oppervlak
scherpere normen sinds aanleg riol
financieel risico
x rente wijziging
Natuurlijke oevers: rommelige indruk

Wetgeving en richtlijnen

- Waterwet
- Wet Milieubeheer

Huidige kwaliteit

Riolering: goed tot uitstekend
x goede grondslag, lage leeftijd

Beschoeiingen: redelijk

Beheerniveau en werkwijze

Hoofdrisoolring
1x 7 jaar reiniging (gemengd, DWA)
1x14 jaar inspectie (gemengd, DWA, HWA)

rioolgemalen
1x 1 jaar reiniging en inspectie

Beschoeiingen
Plaatstelrijke reparaties bij schade; volledige vervanging na 25 à 30 jaar

Gemeentelijk beleid

- GRWP 2017-2020
- OPOR
- IVOR vrijverval riolering
- IVOR drainage
- IVOR gemalen en persleidingen
- IVOR klimaatadaptatie
- Omgevingsvisie 2030

Vervangingswaarde kapitaalgoederen

Grove schatting: totaal € 400.000.000

Benodigde budgetten

peiljaar 2022

Beheer riolering en water	
Stimulering klimaatadaptatie	
Vervangingsinvesteringen (MIP)	

Beschikbare budgetten

peiljaar 2021

Beheer riolering en water	
Stimulering klimaatadaptatie	
Vervangingsinvesteringen (MIP)	

Analyse budgetten

Beheer riolering en water	
Stimulering klimaatadaptatie	
Vervangingsinvesteringen (MIP)	

Bijlage 2: BOSS

	Plus-investering	Groen/meubilair/ verharding	Totaal		Nu in MIP (10 jaar afschrijving)	Omgerekend naar 15 jaar	MIP vergroenen 15jaar (extra kadernota)		overhevelen BOSS	TOTAAL VOOR BOSS
2022	€ 291.007	€ 200.000	€ 491.007		€ 229.200	€ 343.800	€ 110.100	extra	€ 110.100	€ 453.900
2023	€ 183.866	€ 200.000	€ 383.866		€ 300.000	€ 450.000	€ 227.500	extra		€ 450.000
2024	€ 293.807	€ 200.000	€ 493.807		€ 146.000	€ 219.000	€ 247.000	extra	€ 200.000	€ 419.000
2025	€ 259.194	€ 200.000	€ 459.194		€ 455.000		€ 563.000	extra		€ 455.000
2026	€ 321.135	€ 200.000	€ 521.135							€ 450.000
2027	€ 189.820	€ 200.000	€ 389.820							€ 450.000
2028	€ 183.972	€ 200.000	€ 383.972							€ 450.000

Bijlage 3: beleid ten aanzien van hinder, overlast en schade door regenwater in het GRWP 2017-2020

Situatie: Kleine plassen
Omschrijving: Hier en daar ondiepe plassen
Duur: Kort, binnen 30 minuten na de bui verdwenen
Oppervlak: Verspreid liggende kleine oppervlakken

Situatie: Grote plassen
Omschrijving: Hinder: hier en daar grote en diepe plassen
Duur: Kort, binnen een uur na de bui verdwenen
Oppervlak: Verspreid liggende grotere oppervlakken

Situatie: Wateroverlast zonder schade
Omschrijving: Hinder: op enkele locaties water op straat. In delen van de straat water tot bovenkant band.
Duur: Binnen 90 minuten na de bui verdwenen
Oppervlak: Op enkele locaties van band tot band

Situatie: Wateroverlast met financiële schade
Omschrijving: in een groot deel van een wijk water op straat tot in de voortuin. In maximaal 5 panden schade
Duur: Binnen twee uur na de bui verdwenen
Oppervlak: Treft een groot deel van een wijk

Situatie: Grootschalige wateroverlast met financiële schade
Omschrijving: In grote delen van de kern wateroverlast en meerdere gevallen van schade
Duur: Langer dan twee uur
Oppervlak: Treft een groot deel van de gemeente

Uitwerking toetsingskader 'Hinder, overlast en schade'. Dit is niet zoals het nu is, maar dit zijn situaties die de gemeente als doel heeft op langere termijn. Bij renovaties en herontwikkelingen worden maatregelen genomen om invulling te geven aan de ambitie.

Omschrijving	Toetsbui	Hevige bui	Extreme bui
Bui	Bui 8 Leidraad +13%	28 juli 2014 te Veenendaal	Herwijnen
Buiomvang en -intensiteit	22,6 mm in 60 min	52,3 mm 215 min (met aan het einde een piek van 10,4mm in 10 min)	93 mm in 70 min
Overschrijdingskans in 2016	Eens per 5 jaar	Eens per 70 jaar	< 1 x 1.000 jaar
Overschrijdingskans in 2050*	Eens per 2 jaar	Eens per 20 jaar	< 1 x 1.000 jaar
Overschrijdingskans in 2085**	1 keer per jaar	Eens per 5 jaar	1 x 400 jaar
Wijze van toetsing	Klachten Praktijkkennis Rekenmodel	Klachten Praktijkkennis Rekenmodel	Klachten Waarnemingen Rekenmodel
Woongebied, acceptatie:	T/m situatie 2	T/m situatie 3	T/m situatie 4
Winkelgebied, acceptatie:	T/m situatie 1	T/m situatie 2	T/m situatie 3
Bedrijventerrein, acceptatie:	T/m situatie 2	T/m situatie 3	T/m situatie 4

* overschrijdingskans bij 2°C temperatuurstijging en een neerslagtoename van 14% per graad in 2050 (Neerslag neemt toe door de verwachte klimaatverandering, hoeveel is onzeker, worst-case scenario o.b.v. klimaatscenario's 2014)

** overschrijdingskans bij 4°C temperatuurstijging en een neerslagtoename van 14% per graad in 2085

Met het opstellen van de regenwaterstructuurplannen (2012 en 2014) is bui 09 uit de Leidraad Riolerings toegepast. Deze bui is 25% zwaarder dan de toetsbui (bui08+13%). Daarmee is ruimer geanticipeerd op klimaatverandering dan in eerste instantie in de rioleringsvisie was beoogd. Hiermee anticipeert de gemeente ook in 2050 voldoende op de (nieuwe, 2014) klimaat-scenario's van het KNMI. Een hevige bui komt theoretisch 1 keer per 70 jaar voor. Door de klimaatveranderingen zal dit vaker voor gaan komen. Zolang dit niet leidt tot schade is dit acceptabel. Te allen tijde kunnen er extreme buien vallen waarbij sprake is van wateroverlast. Dit is overmacht.

Situaties 'Hinder, overlast en schade. Foto's zijn ter illustratie, Bron 2, Fam. Heikamp, 5. Marvin Doreleijers, Persbureau Midden Brabant

Bijlage 4: Uitvoeringsplan openbare ruimte

In deze bijlage wordt weergegeven welke projecten en onderzoeken er in de planperiode van het OPOR zullen worden uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan de ambities uit de Omgevingsvisie. Ook is aangegeven in hoeverre de financiering uit bestaande MIP of exploitatiebudgetten komt en waar extra budget nodig is. Projecten waar nog financiering voor gezocht moet worden staan aangeduid als pro memorie post (pm).

Fysieke projecten	Bestaand Budget	Aanvraag budget
Investeringsprojecten MIP - Herstructurering Franse Gat - Wegreconstructies - Rioolvervangingen - Standplaatsverbetering bomen - Renovatie groenvakken	MIP	
Riolering, water en klimaat - Ombouw Verbeterd Gescheiden Stelsel stelsels naar Gescheiden Stelsel Extra middelen - Aanleg wadi gemeentehuis - Overige Klimaatmaatregelen BOSS en wijken - Franse Gat	rioolheffing	Via rioolheffing par. 3.4
Circulaire experimenten - Levensduur verlengend onderhoud - Beschoeiingen - Speeltoestellen - Wegen - Bruggen	Exploitatie	
Extra middelen BOSS projecten - Pilot Dragonder-noord, - Pilot Pioniersbuurt - Pilot Dragonder-oost - Openbare sportparken	MIP MIP MIP pm	BOSS paragraaf 3.4

Inleiding & Leeswijzer	Uitgangspunten beheer openbare ruimte	Beheer en financiën openbare ruimte	Bewegen, ontmoeten, sporten & spelen	Klimaatadaptieve leefomgeving	Circulaire Economie	Energieneutraal Veenendaal	Samen maken we de stad	Data & monitoring	Bijlagen
Bijlage 1: Productbladen	Bijlage 2: BOSS	Bijlage 3: Acceptabele wateroverlast	Bijlage 4: Uitvoeringsplan	Bijlage 5: Groot onderhoud asfaltwegen	Bijlage 6: Vervanging duurzaam materieel wijkservice	Bijlage 7: Kostendekkingsplan riool en water OPOR			

Groen • Duurzaam inrichtings- en beheerplan begraafplaats incl. uitvoering • Verbetering standplaatsen bomen • Opheffen fietspad Nijhofflaan noordzijde en vergroenen • Duurzaam maaibeheer gazons • Ecologisch beheer eikenstructuren • Vergroenen en verhogen kwaliteit kernwinkelgebied Extra middelen • Verduurzaming materieel en wagenpark wijkservice • Vergroenen rondom speelplekken	begraafplaats-exploitatie Overig MIP en exploitatie	Verduurzaming par. 3.4 BOSS paragraaf 3.4
Fietsnetwerk en fietsparkeren verbeteren (veiligheid en realisatie netwerk volgens kaart) • Fruising Groeneveldselaan-spoorlijn • Fietspad Duivenwal • Fietsparkeren centrum • Fietsparkeren stations • Fietsparkeren bushaltes • Fietsverbinding Grebbeweg -Wageningselaan • Maximale wachttijd voor fietsers bij VRI's op fietsroutes • Kerkewijk deel Raadhuisstraat-Lampegiet	MIP pm (prj. binnenstad) subsidie pm	
Openbaar Vervoer • Dynamische Reisinformatie Systemen (DRIS) op knooppunten bushaltes • Verbetering locaties bushaltes (Grote Beer) • Verschuiven buslijn 87 i.v.m. bereikbaarheid Veenendaal-oost	MIP	
Wandelnetwerk verbeteren • Tussen verdichtingslocaties Franse gat, het Ambacht, Engelenburg en Binnenstad, naar station Veenendaal Centrum • Op BOSS-routes	MIP	
Openbare verlichting en technische installaties • Jaarlijks 1-2 wijken ver-LED-en • Aanleg glasvezelnetwerk iVRI	Exploitatie/MIP	
Gewenste lange termijn projecten (t.z.t. op natuurlijk moment, evt. met subsidie)		
Fietsprojecten/verkeersveiligheidsprojecten toekomst • Fietspad Dichterslaan • Fietspad/suggestiestroken Componistensingel, Kruispunt Gilbert van Schoonebeekstraat - Kleine Beer- Valleistraat: veilige oversteek fietsers • Middellaan (te hoge intensiteit agv sluiptverkeer) • Einsteinstraat- Grote Beer fietsoversteek middengeleider	pm pm	
Projecten vergroenen op natuurlijk moment • Herprofilen Hubert van Zuilenweg en vergroenen		

Inleiding & Leeswijzer	Uitgangspunten beheer openbare ruimte	Beheer en financiën openbare ruimte	Bewegen, ontmoeten, sporten & spelen	Klimaatadaptieve leefomgeving	Circulaire Economie	Energieneutraal Veenendaal	Samen maken we de stad	Data & monitoring	Bijlagen
Bijlage 1: Productbladen	Bijlage 2: BOSS	Bijlage 3: Acceptabele wateroverlast	Bijlage 4: Uitvoeringsplan	Bijlage 5: Groot onderhoud asfaltwegen	Bijlage 6: Vervanging duurzaam materieel wijkservice	Bijlage 7: Kostendekkingsplan riool en water OPOR			

Plannen, onderzoeken, communicatie en data	Bestaand Budget	Aanvraag budget
Riolering, water en klimaat - Onderzoek foutaansluitingen vuilwater op regenwaterriool - Onderzoek en aanpak rioolvreemd water Extra middelen - Onderzoek van klimaateffecten op grondwater en oppervlaktewater (met name lage waterstanden Petenbos) - Opstellen schoolfonds - Ontzorgen afkoppelen particulieren - Opstellen klimaattoets - Klimaatmaatregelen op wijkniveau (waaronder ontsteden, waterberging gekoppeld aan BOSS en reconstructies)	Rioolheffing	via rioolheffing par. 3.4
Mobiliteit/wegen - Onderzoek logische fietsroutes (Veenendaal-west, Dragonder) - Communicatie nieuwe bewoners over alternatieven auto - Bij grote ontwikkelingen stimuleren mobiliteitsconcepten icm maatwerkparkeernormen - Plan zero emissie binnenstad - Ontwikkelen materialenpaspoort - Strategisch plan verkeersveiligheid (SPV) opstellen - Laadvisie en plaatsingsbeleid opstellen - Ontwikkelen modal split - Parkeerdrukmetingen per buurt - Data Top 15 (incl. 1 fte capaciteit)	Exploitatie	Toekomstbestendige data 3.4
EXTRA BOSS - Opstellen en uitvoeren plan uitrol BOSS-beleid - Groen - Lijst waardevolle bomen actualiseren - Groenwaarderingsregeling ontwikkelen - Groen borgen via omgevingsplan 5-jarenplan ecologisch beheer rondom eikenstructuren - Plan duurzaam maaibeheer gazons EXTRA MIDDELEN - Data op orde bomen incl. Boommonitor	Exploitatie	BOSS par. 3.4 Toekomstbestendige data 3.4
Openbaar Vervoer - Visie stationsgebieden (renovatie ca. 2030) - Food Valley regionaal plan verbetering OV		
Openbare verlichting - Openbare verlichting in eigendom nemen - Pilots volgend uit ontwikkelingen slimme lantaarnpalen en/of smart city	pm	

Bijlage 5: groot onderhoud asfaltwegen

- Alleen rijbanen meegenomen van gebiedsontsluitingswegen en industrieterreinen
- Niet meegenomen klein onderhoud en reconstructies
- Ingrijpmenten eerste 10 jaar bepaald op basis van (eigen) inspecties naast levenscyclus
- Kosten eerste 10 jaren gemiddeld wat hoger door achterstand in GO-werkzaamheden

Onderhoudsmaatregel	
Maatregel A: eerste aanleg of gehele reconstructie	
Maatregel B: asfaltdeklaagvervanging met max. 30% tussenlaag	Eenheidsprijs € 38,50 per m ²
Maatregel C: asfaltdeklaag, tussenlaag en max. 30% onderlaag vervangen	Eenheidsprijs € 70,00 per m ²
Maatregel E: complete reconstructie - einde levensduur -	Eenheidsprijs € 122,00 per m ²

Onderhoudsinterval:	tot B	tot C	tot E
Zwaar belaste weg	14	13	13
Gemiddeld belaste weg	16	14	14
Licht belaste weg	18	17	15
Weg in woon- en verblijfsgebied	18	17	15

Jaargang		VAT kosten
2022	€ 496.393	€ 59.567
2023	€ 495.037	€ 59.404
2024	€ 1.911.000	€ 229.320
2025	€ 2.345.528	€ 281.463
2026	€ 3.127.180	€ 375.262
2027	€ 2.052.680	€ 246.322
2028	€ 2.678.067	€ 321.368
2029	€ 1.799.490	€ 215.939
2030	€ 1.992.042	€ 239.045
2031	€ 1.965.915	€ 235.910
Totaal OH- asfalt 2021-2031	€ 18.863.332	
Gem. kosten per jaar 2021 - 2032	€ 1.886.333	€ 226.360

Bijlage 6: vervanging duurzaam materieel wijkservice

Afschrijving en rentekosten traditioneel materieel

Te activeren	Afschrijvingen	Rente kosten
€ 50.000	€ 174.035	€ 19.567
€ 180.400	€ 171.763	€ 22.304
€ 170.000	€ 141.498	€ 22.287
€ 72.000	€ 148.077	€ 21.592
€ 159.000	€ 161.667	€ 21.701

	Investerings	Te activeren	Afschrijvingen	Rentekosten	Toename investeringen	Toename kosten Afschrijving en rente	Exploitatie (37.500 maar doo schuiven netto 23.051)	Totaal extra
2021	€ 180.400	€ 50.000	€ 174.035	€ 19.567	€ 0	€ 0		
2022	€ 85.000	€ 180.400	€ 171.763	€ 22.304	€ 42.500	€ 0	€ 23.051	€ 23.051
2023	€ 36.000	€ 85.000	€ 130.873	€ 21.437	€ 18.000	€ 5.696	€ 23.051	€ 28.747
2024	€ 79.500	€ 36.000	€ 132.952	€ 20.488	€ 39.750	€ 8.060	€ 23.051	€ 31.111
2025	€ 250.600	€ 79.500	€ 136.604	€ 19.954	€ 125.300	€ 13.319	€ 23.051	€ 36.370

Bijlage 7: kostendekkingsplan riool en water OPOP

Jaar	Investerings en vervangingsvoorziening								Kapitaallasten				
	Invest. Uitgaven	Invest. Bedragen	Te activeren volg. jaar	Onttrekking nw. invest	Onttrekk. al gepland op invester	Onttrekking totaal	Dotaties	Saldo voorz.	Activering invest.	Afschrijvingen (kaplast)	Rente kosten (kaplast)	Aparte rente projecten	Rente kosten totaal
2020	5.198.664	5.198.664	5.198.664	0	0	0	0	0	0	599.825	351.081	0	351.081
2021	3.092.675	3.092.675	3.092.675	0	0	0	0	0	5.198.664	795.025	241.587	0	241.587
2022	2.959.000	2.959.000	2.959.000	0	0	0	0	0	3.092.675	1.170.278	409.820	0	409.820
2023	3.437.667	3.437.667	3.437.667	0	0	0	0	0	2.959.000	1.250.878	427.708	0	427.708
2024	4.366.667	4.366.667	4.366.667	0	0	0	0	0	3.437.667	1.328.214	449.575	0	449.575
2025	4.437.667	4.437.667	4.437.667	0	0	0	0	0	4.366.667	1.437.381	479.960	0	479.960
2026	4.366.667	4.366.667	4.366.667	0	0	0	0	0	4.437.667	1.548.323	560.959	0	560.959
2027	4.437.667	4.437.667	4.437.667	0	0	0	0	0	4.366.667	1.657.489	645.776	0	645.776
2028	4.366.667	4.366.667	4.366.667	0	0	0	0	0	4.437.667	1.764.969	735.732	0	735.732
2029	3.871.000	3.871.000	3.871.000	0	0	0	0	0	4.366.667	1.874.136	828.751	0	828.751
2030	3.800.000	3.800.000	3.800.000	0	0	0	0	0	3.871.000	1.970.005	917.900	0	917.900
2031	3.871.000	3.871.000	3.871.000	0	0	0	0	0	3.800.000	2.065.005	1.008.374	0	1.008.374
2032	3.820.000	3.820.000	3.820.000	0	0	0	0	0	3.871.000	2.161.780	1.102.099	0	1.102.099
2033	3.907.000	3.907.000	3.907.000	0	0	0	0	0	3.820.000	2.257.279	1.196.776	0	1.196.776
2034	3.848.800	3.848.800	3.848.800	0	0	0	0	0	3.907.000	2.353.383	1.294.609	0	1.294.609
2035	3.930.040	3.930.040	3.930.040	0	0	0	0	0	3.848.800	2.449.603	1.392.654	0	1.392.654
2036	3.887.232	3.887.232	3.887.232	0	0	0	0	0	3.930.040	2.547.472	1.422.263	0	1.422.263
2037	3.909.786	3.909.786	3.909.786	0	0	0	0	0	3.887.232	2.641.608	1.449.058	0	1.449.058
2038	3.927.828	3.927.828	3.927.828	0	0	0	0	0	3.909.786	2.728.752	1.474.422	0	1.474.422
2039	3.942.263	3.942.263	3.942.263	0	0	0	0	0	3.927.828	2.816.295	1.498.403	0	1.498.403
2040	3.853.810	3.853.810	3.853.810	0	0	0	0	0	3.942.263	2.914.849	1.520.923	0	1.520.923

Inleiding & Leeswijzer	Uitgangspunten beheer openbare ruimte	Beheer en financiën openbare ruimte	Bewegen, ontmoeten, sporten & spelen	Klimaatadaptieve leefomgeving	Circulaire Economie	Energie neutraal Veenendaal	Samen maken we de stad	Data & monitoring	Bijlagen
Bijlage 1: Productbladen	Bijlage 2: BOSS	Bijlage 3: Acceptabele wateroverlast	Bijlage 4: Uitvoeringsplan	Bijlage 5: Groot onderhoud asfaltwegen	Bijlage 6: Vervanging duurzaam materieel wijkservice	Bijlage 7: Kostendekkingsplan riool en water OPOR			

Jaar	Jaarlijkse kosten								
	Beheer excl. btw	Perceptie kosten	Totaal excl. btw	Btw op beheer	Aparte btw-kosten	Btw totaal	Totaal jaarlijkse kosten incl.	Tot. kosten exclusief dotaties en aparte btw	Totaal kosten
2020	1.638.200	0	1.638.200	225.350	0	225.350	1.863.551	2.814.456	2.814.456
2021	1.902.326	0	1.902.326	241.454	0	241.454	2.143.780	3.180.392	3.180.392
2022	2.233.977	0	2.233.977	225.616	0	225.616	2.459.593	4.039.692	4.039.692
2023	2.267.338	0	2.267.338	230.378	0	230.378	2.497.716	4.176.302	4.176.302
2024	2.293.484	0	2.293.484	233.606	0	233.606	2.527.090	4.304.879	4.304.879
2025	2.293.484	0	2.293.484	233.606	0	233.606	2.527.090	4.444.431	4.444.431
2026	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	4.503.054	4.503.054
2027	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	4.697.037	4.697.037
2028	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	4.894.474	4.894.474
2029	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	5.096.659	5.096.659
2030	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	5.281.678	5.281.678
2031	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	5.467.151	5.467.151
2032	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	5.657.651	5.657.651
2033	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	5.847.828	5.847.828
2034	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.041.764	6.041.764
2035	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.236.029	6.236.029
2036	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.363.508	6.363.508
2037	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.484.438	6.484.438
2038	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.596.946	6.596.946
2039	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.708.470	6.708.470
2040	2.168.366	0	2.168.366	225.407	0	225.407	2.393.773	6.829.544	6.829.544

Inleiding & Leeswijzer	Uitgangspunten beheer openbare ruimte	Beheer en financiën openbare ruimte	Bewegen, ontmoeten, sporten & spelen	Klimaatadaptieve leefomgeving	Circulaire Economie	Energienutraal Veenendaal	Samen maken we de stad	Data & monitoring	Bijlagen
Bijlage 1: Productbladen	Bijlage 2: BOSS	Bijlage 3: Acceptabele wateroverlast	Bijlage 4: Uitvoeringsplan	Bijlage 5: Groot onderhoud asfaltwegen	Bijlage 6: Vervanging duurzaam materieel wijkservice	Bijlage 7: Kostendekkingsplan riool en water OPOR			

Jaar	Tarief rioolheffing	Bruto opbr. heffing	Oninbaar en kwijtschelding	Netto opbr. heffing	Overige opbrengsten	Totaal opbrengsten		Overschot (neg=tekort)	Bijdrage uit alg. middelen	Mutatie voorz. spec. midd	Saldo 31-dec
2020	€ 96,43	3.326.031	-48.890	3.277.142	101.874	3.379.015		564.559	-352.230	212.329	3.968.360
2021	€ 96,43	3.359.781	-49.372	3.310.410	27.000	3.337.410		157.017	0	157.017	4.100.574
2022	€ 96,48	3.395.324	-49.880	3.345.444	27.000	3.372.444		-667.248	0	-667.248	3.433.326
2023	€ 100,34	3.563.246	-52.377	3.510.869	27.000	3.537.869		-638.433	0	-638.433	2.794.893
2024	€ 104,35	3.736.038	-54.890	3.681.148	27.000	3.708.148		-596.731	0	-596.731	2.198.162
2025	€ 109,57	3.951.328	-58.072	3.893.256	27.000	3.920.256		-524.175	0	-524.175	1.673.987
2026	€ 115,05	4.175.356	-61.436	4.113.920	27.000	4.140.920		-362.135	0	-362.135	1.311.852
2027	€ 120,80	4.408.284	-64.870	4.343.413	27.000	4.370.413		-326.624	0	-326.624	985.228
2028	€ 126,84	4.650.261	-68.368	4.581.893	27.000	4.608.893		-285.581	0	-285.581	699.647
2029	€ 133,18	4.901.420	-72.052	4.829.367	27.000	4.856.367		-240.292	0	-240.292	459.355
2030	€ 139,84	5.161.873	-75.935	5.085.939	27.000	5.112.939		-168.739	0	-168.739	290.616
2031	€ 144,93	5.361.284	-78.842	5.282.441	27.000	5.309.441		-157.710	0	-157.710	132.906
2032	€ 152,12	5.634.700	-82.904	5.551.796	27.000	5.578.796		-78.855	0	-78.855	54.052
2033	€ 158,32	5.867.686	-86.285	5.781.401	27.000	5.808.401		-39.427	0	-39.427	14.624
2034	€ 164,17	6.084.524	-89.473	5.995.051	27.000	6.022.051		-19.714	0	-19.714	-5.090
2035	€ 169,76	6.291.693	-92.520	6.199.173	27.000	6.226.173		-9.857	0	-9.857	-14.946
2036	€ 173,39	6.426.075	-94.496	6.331.579	27.000	6.358.579		-4.928	0	-4.928	-19.875
2037	€ 176,77	6.551.312	-96.338	6.454.974	27.000	6.481.974		-2.464	0	-2.464	-22.339
2038	€ 179,88	6.666.749	-98.035	6.568.714	27.000	6.595.714		-1.232	0	-1.232	-23.571
2039	€ 182,95	6.780.563	-99.709	6.680.854	27.000	6.707.854		-616	0	-616	-24.187
2040	€ 186,28	6.903.757	-101.520	6.802.236	27.000	6.829.236		-308	0	-308	-24.495

Adres: Raadhuisplein 1
Veenendaal

Telefoon: (0318) 538 538

Postadres: Postbus 1100
3900 BC Veenendaal

Website: www.veenendaal.nl